

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

на

ХХIII-то ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 2**София, сръда, 4 ноември****1931 г.****3. заседание****Вторникъ, 3 ноември 1931 година.**

(Открыто отъ подпредседателя Н. Захариевъ въ 17 ч.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.	Стр.		
Отпуски, разрешени на народни представители	23	здраве относно убийството на Никола Кофарджеевъ и ареститъ въ София и прозинцията. (Съобщение)	24
Избиране делегация отъ народни представители по окръзи къмъ депутатията по поднасяне проекта отговора на тронното слово на Негово Величество Царя.	24	2) отъ народния представител Л. Станевъ къмъ министра на вътрешните работи и народното здраве относно конфискацията на в. „Земедълско възраждане“. (Съобщение)	24
Законопроекти:			
1) за временни удържки върху заплатитъ на държавнитъ служители, на служителитъ при изборнитъ и при общественитетъ учреждения, както и върху пенсии за изслужено време презъ 1931/1932 финансова година. (Съобщение)	24	1) изключване народния представител Александър Наумовъ за три дни за неизпълнение на редовните на председателството — говорене, безъ да му е дадена думата	21
2) за опрощаване глобиitъ за закъснение върху прѣкитъ данъци, данъка върху материалитъ, отъ които се вари ракия, и акциза на виното. (Второ четене)	24	2) отмѣнение изключването на народния представител Стаматъ Ивановъ, изключенъ въ 1. заседание, понеже въ това заседание той е отсѫствувалъ, а вместо него да се счита изключение народниятъ представител Съби Димитровъ.	24
3) за допълнение закона за Българската народна барка. (Съобщение)	36		
Питания:			
1) отъ народнитъ представители А. Пеневъ, Л. Станевъ, С. Ивановъ и Г. Костовъ къмъ министра на вътрешните работи и народното		Изборъ-проефърка. Докладване избора, произведенъ въ Елховската избирателна околия и утвърждение	36
		Дневенъ редъ за следващето заседание	37

Председателствувашъ Н. Захариевъ: (Зърни) Откривамъ заседанието. Присъствуващъ нужното число народни представители, заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсѫствуватъ следнитъ народни представители: Аврамовъ Аврамъ, Ангеловъ Иванъ, Ангеловъ Станъ, Бояджиевъ Тодоръ, Бояджиевъ Асенъ, Бояджиевъ Стефанъ, Василевъ Григоръ, Василевъ Його, Ганевъ Георги, Георгиевъ Трифонъ, Говедаровъ Георги, Гюровъ Лона, Данаиловъ Георги, Деневъ Андрей, Деневъ Съби Димитровъ, Дичевъ Петко, Доброволски Стефанъ, Дойчиновъ Никола, Дочевъ Момчо, Драгайски Иванъ, Ивановъ Борисъ, Казанаклиевъ Георги, Калфовъ Христо, Караджовъ Костадинъ, Кировъ Стаматъ Константиновъ Тома, Косевъ Костадинъ, Костадиновъ Костадинъ, Кънчевъ Теодоси, Лоловъ Сава, Ляпчевъ Андрей, Маджаровъ Рашко, Мечкарски Тончо, Милановъ д-ръ Кънчо, Мустафовъ Али, Напетовъ Петко, Нейчевъ Адамъ, Неновъ Атанасъ, Панайотовъ Петъръ, Пентиевъ Антонъ, х. Петковъ х. Георги, Петковъ Петко, Поповъ Еню, Рангеловъ Раденко, Рафаиловъ Филипъ, п. Рачевъ Иванъ, Русиновъ Костадинъ, Сакъзовъ Янко, Сапунджиевъ Никола, Сарафовъ д-ръ Ангелъ, Стамболовъ Никола, Станевъ Митю, Стойковъ Апостоль, Стояновъ Георги, Тахировъ Хафизъ Юсенинъ, Фили-

повъ Стоянъ, Хайруловъ молла-Юсенинъ, Христовъ Трайко, Цановъ Стефанъ, Цачевъ Цачо, Цокевъ Герго, Чирпанлиевъ д-ръ Никола, Шонговъ Георги, Юртовъ Георги и Якимовъ Тодоръ)

Бюрото на Камарата е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Александър Цанковъ — 2 дни;
На г. Адамъ Нейчевъ — 3 дни;
На г. Тодоръ Бояджиевъ — 2 дни;
На г. Теодоси Кънчевъ — 1 денъ;
На г. Христо Рашковъ — 1 денъ;
На г. Петъръ Панайотовъ — 2 дни;
На г. Аврамъ Аврамовъ — 4 дни;
На г. Тончо Мечкарски — 4 дни;
На г. Апостолъ Стойковъ — 4 дни;
На г. молла-Юсенинъ Хайруловъ — 5 дни;
На г. Василь Димитровъ — 2 дни;
На г. Христо Родевъ — 2 дни;
На г. Георги Шонговъ — 2 дни;
На г. Костадинъ Костадиновъ — 1 денъ;
На г. Стефанъ Доброволски — 4 дни;
На г. Кирилъ Славовъ — 1 денъ;

На г. Филипъ Рафаиловъ — 1 день;
 На г. Иванъ Ангеловъ — 1 день;
 На г. Али Мустафовъ — 2 дена;
 На г. Рашко Маджаровъ — 3 дни;
 На г. д-ръ Кънчо Милановъ — 1 день;
 На г. Христо Статевъ — 5 дни;
 На г. Никола Сапунджиевъ — 4 дни;
 На г. Стоянъ Омарчевски — 1 день;
 На г. д-ръ Ангелъ Сарафовъ — 2 дена;
 На г. Георги Чернооковъ — 1 день;
 На г. д-ръ Никола Думановъ — 1 день;
 На г. Петко Дековъ — 1 день;
 На г. Георги Стояновъ Георгиевъ — 1 день и
 На г. Георги Геновъ — 2 дена.

Съобщавамъ на Събранието, че е постъпил отъ Министерството на финансите законопроектъ за временни удържки върху заплатите на държавните служители, на служителите при изборните и при обществените учреждения, както и върху пенсии за изслужено време през 1931/1932 финансова година. (Вж. прил. Т. I, № 1)

Този законопроектъ ще бъде раздаденъ на г. г. народните представители и поставенъ на дневенъ редъ.

Постъпили съм до г. министра на вътрешните работи и народното здраве следните питания:

Огъ народните представители Андрей Пеневъ, Лазарь Станевъ, Стаматъ Ивановъ и Георги Костовъ относно убийството на Никола Кофарджиевъ и арестите въ София и провинцията.

Отъ народния представител Лазарь Станевъ относно конфискацията на в. „Земедълско възраждане“.

Тия питания ще се съобщатъ на г. министра на вътрешните работи и народното здраве, за да отговори.

А. Наумовъ (раб): Искамъ думата.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Моля Ви се.

Пристигваме къмъ първата точка отъ дневния редъ — избиране делегация по окръзи за поднасяне отговора на тронното слово.

Бюрото на Камарата, въ съгласие съ правителството, определи лицата, които ще представляватъ окръзите при поднасяне на Него Величество отговора на тронното слово, ...

А. Наумовъ (раб): Искамъ думата.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Ще Ви дамъ думата следъ това. — . . . ведно съ комисията по отговора на тронното слово и бюрото.

Бюрото на Камарата предлага следните 16 души отъ окръзите:

1. Бургазки — Петко Чорбаджиевъ;
2. Варненски — Георги Стояновъ;
3. Видински — Милко Бечевъ;
4. Вратчански — Иванъ Симеоновъ;
5. Кюстендилски — Димитър Богдановъ;
6. Масанлийски — д-ръ Атанасъ Бояджиевъ;
7. Пашмаклийски — Георги Шонговъ;
8. Петрички — Иванъ Инглизовъ;
9. Пловдивски — Стефанъ Петковъ;
10. Плевенски — Стоянъ Джабарски;
11. Русенски — Минчо Диляновъ;
12. Софийски — Христо Чолаковъ;
13. Старозагорски — Стамо Пулевъ;
14. Търновски — Никола Алексиевъ;
15. Хасковски — д-ръ Димо Бурилковъ;
16. Шуменски — Петъръ Панайотовъ.

А. Наумовъ (раб): Искамъ думата.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Моля Ви се.

Които одобряватъ тъй предложения списъкъ, моля, да вдигнатъ ръка. Министерство, Събранието приема.

А. Наумовъ (раб): Искамъ думата.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Моля Ви се!

А. Наумовъ (раб): Г. г. народни представители! Известно ви е отъ пресата, че на 30 м. м. вечеръта...

Председателствующъ Н. Захариевъ: (Силно звъни) (Тропане по банките отъ мнозинството)

А. Наумовъ (раб): . . . въ София на улицата бъ застрелянъ секретаръ на Българската комунистическа партия Никола Кофарджиевъ.

Председателствующъ Н. Захариевъ: (Силно звъни) Нѣ мате думата.

А. Наумовъ (раб): Надъ 100 души работници сѫ днесъ въ Дирекцията на полицията . . . (Продължава да говори вербълно силно тропане по банките отъ мнозинството)

Председателствующъ Н. Захариевъ: (Звъни) Какете си името.

А. Наумовъ (раб): Александъръ Наумовъ.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Моля г. г. квесторите!

А. Наумовъ (раб): Искаме работническа анкета, за да се установи инквизицията въ Дирекцията на полицията. Искаме премахване закона за защита на държавата и премахване режима, който продължава отъ времето на Съвора. (Ръкоплясвания отъ работниците)

Председателствующъ Н. Захариевъ: Народниятъ представител Александъръ Наумовъ, възползвавъ отъ това, че отстъпства г. г. квесторите, не се подчини на наредбите на председателствующия Народното събрание да не говори, безъ да му е дадена думата. За този произволъ азъ предлагамъ да бъде изключенъ за три заседания.

Г. Наумовъ! Имате думата за лично обяснение — защо говорите, безъ да Ви е дадена думата.

А. Наумовъ (раб): Г. г. народни представители! Ние искаме лъкарска експертиза и работническа анкета за състоянието на арестуваните въ Дирекцията на полицията, които сѫ подложени на звърски побоища отъ полицията. (Тропане по банките отъ мнозинството)

Председателствующъ Н. Захариевъ: (Силно звъни) Обяснете, защо говорихте, безъ да Ви е дадена думата.

А. Наумовъ (раб): По този поводъ ние протестираме, защото на питането ни нѣма да се отговори.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ще ви се отговори на всичките ви питания и ще видите дѣлата си.

А. Наумовъ (раб): Имаме подадени питания отъ две седмици, на които не се отвоява.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Които сѫ съгласни съ предложението на председателството, народниятъ представител г. Александъръ Наумовъ да бъде изключенъ за три заседания, моля, да вдигнатъ ръка. Министерство, Събранието приема.

Моля, напуснете заседанието.

Председателството дължи да направи една корекция въ онзи денешниятъ изключение, които се направиха. Вместо Стаматъ Ивановъ, които не е присъствувалъ на заседанието, да се смята за изключенъ Събърни Димитровъ.

Които сѫ съгласни съ тая корекция, моля, да вдигнатъ ръка. Министерство, Събранието приема.

Ж. Маджаровъ (з): Г. председателю! Искамъ думата за едно обяснение.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Моля!

Ж. Маджаровъ (з): Депозиралъ съмъ питане до бюрото на Камарата. Искамъ да знамъ, защо то не се съобщи на Събранието? Заведено е навреме, депозирало е при Васъ, а Вие не го съобщавате на Събранието.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Въ следующето заседание ще Ви се отговори.

Пристигваме къмъ втората точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за спрощаване глобите за заради съдение върху прѣкътъ данъци, данъка върху материали, стъ които се вари ракия и акциза на виното.

Има думата г. докладчикъ, да докладва законопроекта.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Въ последното си заседание комисията по Министерството на финансите направи нѣкои измѣ-

нения въ печатния доклад, който ви е раздаден. Сега ще ви докладвамъ законопроекта въ последната му редакция, която той доби въ комисията: (Чете)

„ЗАКОНЪ*

за спрощаване глобите за закъснение върху прѣкитъ данъци, данъка върху материалите, отъ които се вари ракия и акциза на виното“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ съмътамъ, че заглавието ще трѣба да дава идея за съдържанието на законопроекта. Така, както сега ни се докладва заглавието, то отговаря на съдържанието на законопроекта, както той ни бѣше предложенъ първоначално отъ г. министра. Обаче следъ като комисията е попълнила първоначалния текстъ на законопроекта и е вмѣкнала въ него опрощаването не само на глобите върху прѣкитъ данъци, но и на глобите върху общинските налози, такси и берии, би трѣбало и заглавието да бѫде поправено така, че да съответствува и на чл. 2 отъ законопроекта. Азъ бихъ молилъ да се съгласите сега да не се гласува заглавието, а да го гласуваме, следъ като гласуваме текстовете на законопроекта. Защото, както комисията е намѣрила за целесъобразно да измѣни известни постановления и да разшири първоначалния текстъ на законопроекта, поради което се налага и заглавието да бѫде измѣнено, азъ искамъ да вѣрвамъ, че Народното събрание може би ще се съгласи да направимъ и други нѣкакъ измѣнения и допълнения въ проекта, който е представенъ отъ комисията; и за да не става нужда на трето четене да се поправя заглавието, да изоставимъ сега гласуването на заглавието и да го гласуваме следъ като гласуваме текстовете на законопроекта, за да го съобразимъ съ новото съдържание, което ще дадемъ на законопроекта.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г-да! Азъ приемамъ предложението на г. Лѣкарски, да оставимъ заглавието да се гласува следъ приемането на текстовете на законопроекта, защото наистина има поправки, които се направиха въ комисията, съ които заглавието, така както е сега, не е съобразено.

Р. Василевъ (д. сг): Трѣбва да се гласува заглавието сега, а на трето четене да се поправи.

Министъръ С. Стефановъ: Съгласенъ съмъ на трето четене да се поправи заглавието.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Съ огледъ на измѣненията, които ще се приематъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта тѣй, както се докладва, моля, да виднага рѣка. Министерство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 1. Опрощаватъ се глобите за закъснение, наложени върху: а) всички прѣки данъци, дължими до 1930/1931 финансова година включително; б) върху данъка на материалите, отъ които се вари ракия, и в) върху акциза на виното, които данъци бѫдатъ внесени доброволно отъ датата на влизането въ сила на този законъ до 25 януари 1932 г.“

Когато, обаче, годишниятъ основенъ облогъ на горните данъци възлиза надъ 20.000 л., глобите се събиратъ само наполовина отъ предвидения въ закона размѣръ; но когато тия размѣри надвишаватъ годишниятъ основенъ облогъ надъ 30.000 л., глобите се събиратъ на общо основание“.

Комисията измѣни този членъ така: (Чете)

„Чл. 1. Опрощаватъ се глобите за закъснение, наложени върху: а) всички прѣки данъци; б) върху данъка на материалите, отъ които се вари ракия и в) върху акциза на виното, дължими до 1930/1931 финансова година включително, ако данъците бѫдатъ внесени доброволно

отъ датата на влизането въ сила на този законъ до 25 януари 1932 г.

Когато, обаче, годишниятъ размѣръ на горните данъци възлиза надъ 5.000 л., глобите се събиратъ само на половина отъ предвидения въ закона размѣръ; но когато този размѣръ надвишава 10.000 л., глобите се събиратъ на общо основание.

Лихвите по чл. 73 отъ закона за данъка върху приходъ на лицата и дружествата се опрощаватъ наполовина, ако бѫдатъ изплатени до 25 януари 1932 г.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Въ първоначалния проектъ бѣше казано, че се опрощаватъ глобите за закъснение върху всички прѣки данъци, дължими до 1931/1932 финансова година включително. Въ комисията се измѣни този текстъ, като се постави 1930/1931 финансова година включително. Обаче азъ съмътамъ, че по отношение на поземелния данъкъ ние ще трѣбва да приемемъ срока 1931/1932 финансова година включително по следните съображения. Вие знаете, че поземелниятъ данъкъ ще се плаща, съгласно закона за храноизноса, съ бонове и ако не всички, то голѣма част отъ данъкоплатците, които иматъ да плащатъ поземеленъ данъкъ, очакватъ да си платятъ този данъкъ съ бонове, но поради късното имъ отпечатване почти никой не е успѣлъ до 25 октомври да плати доброволно поземелния си данъкъ — чака да получи бонове отъ дирекцията, за да го плати. Ако не опростимъ глобите за закъснение на поземелния данъкъ, почти всички ще плащатъ глоби, но не по своя вина, а по вина на държавата, която не е гласувала навреме закона и не е раздала навреме боновете.

Азъ моля г. министра на финансите да се съгласи въ чл. 1, третия редъ, следъ думата „включително“ да се прибавятъ следните думи: „а за поземелния налогъ дължимъ за 1931/1932 финансова година включително.“ Да се даде една привилегия на онѣзи, които плащатъ поземелентъ данъкъ, защото до 25 октомври т. г. почти никой не е могълъ да плати двѣтъ третини отъ поземелния си данъкъ, както предвидка законътъ, понеже боновете не бѣха готови и никой не ги е ималъ на рѣка до тая дата.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ съмътамъ, че по чл. 1 трѣбва да направимъ известна корекция и едно допълнение, които ще предоставя на вашето внимание. Преди всичко азъ бихъ молилъ г. докладчика да обясни, защо въ буква б, кѫдето се говори, че се опрощаватъ глобите, наложени върху данъка на материалите, отъ които се вари вария, и въ буква г — глобите върху акциза на виното — не е казано за коя година се отнася това, така както е казано въ буква а: до 1930/1931 финансова година. Азъ съмътамъ, че и въ тия две букви ще трѣбва да се укаже годината.

Друго. Азъ съмътамъ, че предложението, което прави г. Ради Василевъ, че трѣбва да се отнесе не само за поземелния налогъ, но и върху акциза на виното за текущата финансова година, поради условията, въ които се намира у насъ лозарството тази година, поради неблагоприятните перспективи, които се откриватъ за лозарите производители въ България през текущата и следната финансова година.

Но, г. г. народни представители, азъ искамъ по-общото да се спре върху втората алинея на чл. 1. Азъ не мога да разбера защо ще трѣбва за данъците, годишниятъ основенъ облогъ по които възлиза до размѣръ на 20.000 л., да опрощавамъ глобите изцѣло, а ако имамъ основенъ годишни облогъ на 20.000 л., тогава ще вземамъ 10% глоба за закъснението! По-нататъкъ, въ втората алинея на чл. 1 отъ законопроекта се предвижда, че когато годишниятъ основенъ облогъ надминава 30.000 л., глобата ще се плаща въ цѣлия си размѣръ — 20%. Е добре, азъ разбираямъ, че би имало известенъ смисълъ, известно оправдание да се налага глоба, ако тия, които иматъ да плащатъ въ известенъ размѣръ данъкъ, не сѫ го заплатили отчасти поради известна недоброѣствтвност. Но вие ще съгласите, че кризата засегна всички — кого по-малко, кого повече. Вие не можете да кажете, че известни съсловия, известни професии не сѫ засегнати, били сѫ облагодетелствани, че за тѣхъ не е имало криза, а е имало криза само за известна категория хора, които сѫ имали до 20.000 л. годишни основенъ облогъ. Безспорно, такова едно разграничение не би намѣрило резонъ, не би било

* За текста на законопроекта приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 2.

оправдано. Ако предполагаме, че онѣзи, които иматъ по-вече данъци и биха могли да платятъ, защо да не ги приравнимъ къмъ всичките останали данъкоплатци, които иматъ годишниятъ основенъ облогъ до 20.000 л., защо да не поставимъ на една база всички данъкоплатци въ смисъль: ако годишниятъ основенъ облогъ възлиза отъ 20 до 30 хиляди лв., само за разликата надъ 20.000 л. да се плати глоба 10%; когато годишниятъ основенъ облогъ надвишава 30.000 л., за облога отъ 20 до 30 хиляди лева се плаща глоба 10%, а за облога надъ 30.000 л. се плаща цѣлата глоба 20%.

Азъ мисля, че така ще има една справедливоѣтъ въ това отношеніе. Тогава не ще могатъ да се оплакватъ тия хора, че сѫ поставени вънъ отъ законите, че тѣ сѫ третирани като такива, за които едвали не е имало едно привилегировано положение и че тѣхъ кризата не ги е застигнала.

Ето защо азъ ще депозирамъ едно предложение за изменѣніе въ този смисъль на алинея втора отъ чл. I.

Г. г. народни представители! Азъ съмѣтамъ, че има смисъль къмъ чл. I да се постави една нова алинея, трета, за глобитъ върху данъка на материалитъ, отъ които се вари ракия и върху акциза на виното.

По закона, производителитъ-лозари и овощари ще трѣбва да платятъ данъка си върху материалитъ, отъ които се вари ракия, и акциза на виното до 30 септемврий следващата година. Значи, за реколтата отъ 1930 г. тѣ трѣбва да платятъ данъка и акциза до 30 септемврий т. г. Ако не сѫ ги платили — продали не продали производството си, макаръ ракията и виното имъ да стоятъ въ зимника, макаръ виното да се е сбърнало на оцетъ — тѣ ще трѣбва да ги платятъ, и при това заедно съ глобитъ върху цѣлия размѣръ. Това е фактическото положение.

Отъ друга страна, известно ви е, че тази година реколтата отъ лозята е твърде лоша. Поне въ нашия край захарността на гроздето не е по-голяма отъ 14%, максимумъ 16%. При една такава захарностъ на гроздето, макаръ и лозята да сѫ подобрени, производителитъ не само че не можаха да го продадатъ на пазара, но цената на гроздето падна на 2—2.50, максимумъ 3 л. килограмътъ и тѣ бѣха принудени да го изсипватъ въ къщите си. При тази захарностъ на гроздето тѣ нѣматъ възможностъ да подобрятъ вината си дори изкуствено, съ захаръ, и вината грозятъ да се развалятъ. Отъ друга страна, поради кризата, която сѫществува, голѣма частъ отъ ракиитъ отъ мината година не сѫ продадени.

Ето защо мене ми се струва, че ще бѫде справедливо, на тѣзи производители да се взема данъкъ върху материалитъ, отъ които се вари ракия, и акциза на виното не върху цѣлото производство, а само върху онази частъ отъ него, която тѣ сѫ продали. Съмѣтамъ, че по този начинъ ние ще подпомогнемъ тѣзи производители.

Знаете, г. г. народни представители, че лозарството и винарството обикновено вирѣятъ въ мяста, кѫдето житните култури не сѫ развити. И ако ние правимъ всичко възможно — разбира се, съ известни основания — да подкрепимъ и да облекчимъ положението на производителитъ-житари, мене ми се струва, че трѣбва да подпомогнемъ и тѣзи производители — които не произвеждатъ зърнени храни, но купуватъ такива отъ пазара, и то на цени повисоки отъ тѣзи, които фактически би трѣбвало да бѫдатъ въ България — като имъ се вземе акцизъ на виното и данъкъ върху материалитъ, отъ които се вари ракия, не върху цѣлото имъ производство, а само върху продадената частъ отъ него, и да имъ остане нѣщо, за да могатъ да си купятъ храни. Иначе ако имъ се иска данъкътъ и акцизътъ въ цѣлия размѣръ, тѣ не само че нѣма да иматъ срѣдства да си купятъ храни, но ще трѣбва и да взематъ пари подъ лихва, за да могатъ да платятъ цѣлия си данъкъ и акцизъ.

Ето защо, безъ да се аргументирамъ по-подробно — защото ако не всички, то голѣма частъ отъ васъ сте отъ такива краища и разбирате болката на тѣзи производители, знаете тѣхния халъ, знаете положението, въ което тѣ ще изпаднатъ тепърва, поради качеството на реколтата и поради кризата, която още продължава да бушува — азъ бихъ ви молилъ да се съгласите да приемемъ една нова, трета алинея къмъ чл. I, която азъ ще предложа. Може формата да бѫде друга — не държа за формата — стига да е удачна и въ нея да се излѣе сѫщността на нова, което азъ предлагамъ.

Моето първо предложение е въ смисъль, алинея втора на чл. I да добие следната редакция: (Чете) „Когато, обаче, годишниятъ основенъ облогъ на горните данъци възлиза отъ 20.000 л. до 30.000 л. включително, за разликата надъ

20.000 л. се събира глоба само наполовина отъ предвидения въ закона размѣръ, а когато годишниятъ основенъ облогъ надвишава надъ 30.000 л., то за данъка отъ 20.000 до 30.000 л. се плаща глоба, както е казано по-горе, а за облога надъ 30.000 л. глобитъ се събирать на общо основание“.

Второто предложение, което правя, за нова алинея трета на чл. I по отношение на данъка върху материалитъ, отъ които се вари ракия, и акциза на вината, е следното: (Чете) „Данъкътъ върху материалитъ, отъ които се вари ракия, и акцизътъ върху вината се събирать до размѣра на произведеното отъ производителя и изнесено отъ склада му количество спиртни птици и вина. Данъкътъ въ указаниятъ размѣри се събира безъ глоби и следъ 25 януари 1932 г.“

Министъръ С. Стефановъ: Това не може да се приеме,

Председателствувашъ Н. Захарievъ: Има думата народниятъ представител г. Никола Пѣдаревъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Г. г. народни представители! Особено стѣсеното положение, въ което се намиратъ финансите на държавата, налага на всички народни представители да дадатъ възможното съдѣствие на министра на финансите, да може да направи нѣщо за облекчение на това тежко положение. И затова на законопроекта за опрощаване на глобитъ за закъснение върху прѣки данъци, къмъ сѫщество отъ г. министра на финансите, се даде пълна и единодушна подкрепа отъ всички срѣди на Парламента.

Въ мотивитъ на първоначалния законопроектъ е казано, че при това мѣжно постѫпване на данъците министъръ на финансите ще употреби всички срѣдства, за да засили постѫпването имъ. Разбира се, че преди да прибѣгне до този законопроектъ, министъръ на финансите е направилъ всичко възможно, за да могатъ да се събератъ данъците отъ онѣзи данъкоплатци, които, било по несъзнание на онзи голѣмъ дѣлъ, който иматъ къмъ държавата, било по други съображения, отбѣгватъ изплащането имъ навреме — макаръ че биха могли да ги платятъ. Азъ допускамъ, че до внасянето на този законопроектъ министъръ на финансите е направилъ всичко възможно да нѣма такива данъкоплатци, които могатъ да си платятъ, но по нежелание сѫ останали да бѫдатъ дължници къмъ държавата.

Този законопроектъ е единъ пазарлъкъ съ данъкоплатците: ако до опредѣленъ срокъ внесете данъците си, ще ви направимъ известна отстъпка — ще ви простирамъ наказанието, което би трѣбвало да понесете за това, че вие, които можете да платите данъците си, но не сте ги платили, било поради несъзнание за особено тежкото положение, въ което се намира страната, било поради особеното стопанско положение, което преживѣаме; макаръ добросъѣстни, вие не сте могли да се издѣлжите досега къмъ държавата и, по силата на закона, трѣбва да изтѣрпите известно наказание, което съ този законопроектъ ще ви се опрости. Въ единия или другия случай, постановленията на законопроекта сѫ съобразни съ мотивитъ му. Но азъ не чухъ отъ г. докладчика — а това ще трѣбва да се знае — защо се прави отклонение отъ първоначалния текстъ на законопроекта. Ако мотивитъ на законопроекта сѫ тия, защо се прави отклонение, като за по-голямътъ данъци глобата не се прошава, тѣ не подпадатъ подъ постановленията на този законопроектъ?

Г. г. народни представители! Ако това е направено за това, защото числото на тия данъкоплатци не е особено голѣмо, или пъкъ защото държавата съмѣта, че тия хора могатъ да си платятъ данъка — това трѣбва да се каже. И азъ не бихъ се съгласилъ никогъ на такива данъкоплатци да се опростятъ глобитъ за закъснение. Но трѣбва да бѫде обяснено отъ г. докладчика, за да знаемъ, когато глосуваме втората алинея на чл. I, че това отклонение се прави, защото това сѫ данъкоплатци, които не сѫ платили данъците си, но отъ които данъкътъ би могълъ да бѫде събранъ; или че това сѫ данъкоплатци, които трѣбва да бѫдатъ подмамени по този начинъ, за да си платятъ данъка. Разбира се, ако това нѣма да предизвика едно нахърнение на цифрата 2 милиарда лева, която е показвана въ мотивитъ на законопроекта; иначе това отклонение не бива да се допуска. Ако това сѫ данъкоплатци, данъците на които нѣма да окажатъ влияние върху сумата 2 милиарда лева, и ако това сѫ данъкоплатци, които сѫ могли да внесатъ данъците си и не сѫ ги внесли навреме, за това защото държавната администрация е била по-мека, по-снизходителна къмъ тѣхъ, или по тѣхно нехайство,

право е, че не бива да имъ се опрощават глобите. Но това, казвамъ, тръбаше да се мотивира било отъ г. до-кладчика, било отъ г. министра на финансите.

Г. г. народни представители! Предложението, които правятъ г. Ради Василевъ и г. Лъкарски, съмъ съобразни съ истинското положение на нашето население. Не бива въ това време, когато данъкоплатците биха искали да се издължатъ къмъ държавата, но съмъ въ невъзможност да го направя — и това се съзнава и отъ правителството, и отъ нас — да бждемъ строги по въпроса за глобите. Право е, данъкоплатците да бждатъ щадени, да бждатъ освободени отъ глобите, защото всички отъ нас знае, че това съмъ производители, които биха желали да бждатъ редовни къмъ държавата, къмъ казната; това съмъ хора, които поддържатъ асъм нашата държавна каса, и редно е да бждатъ пощадени сега, когато минава законопроектъ за опрощаване на глобите.

Та поддържамъ тъзи предложения и съмъ съгласенъ съ мотивировката за изменение на чл. 1, така както е представенъ отъ комисията.

Председателствующий Н. Захарievъ: Има думата народниятъ представител г. Стамо Пулевъ.

С. Пулевъ (з. Ст.—з): Относно направеното предложение, да се включи въ този законопроектъ и тазгодишното поземелене данъкъ, съмъ тъмъ, че е по-добре този въпросъ да се уреди въ отдѣлно законоположение, първо, защото не се знае докога ще бждатъ готови и раздадеи боновете срещу предадените на Храноизноса храни, и второ, защото бирницитъ обикновено ходятъ веднъжъ по селата, и възможно е презъ туй време да не могатъ да отидатъ, и този срокъ, който се дава, да бѫде пропуснатъ. Та, на мнение съмъ, въпросътъ за изплащането на поземелния данъкъ за текущата финансова година да остане да се уреди въ отдѣлно законоположение.

Съмъ така да остане да се уреди и въпросътъ за плащането на данъка върху материалите за варене на раките и акциза на виното, въ съмъ, както препоръчващъ г. Лъкарски — т. е. да се плаща при продажбата на виното — въ законоположението, което ще се внесе за намаление на акцизите.

Та по-добре е, казвамъ, тъзи две материли да не се за-съгатъ въ туй законоположение, а да останатъ да се уредятъ отдѣлно.

Председателствующий Н. Захарievъ: Думата има народниятъ представител г. Василь Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Този законопроектъ, колкото и малъкъ на видъ, по своето съдържание е отъ голъмо значение днес за всички онни западнали данъкоплатци, данъците на които не могатъ да бждатъ опростени, по простата причина, че не съмъ налице условията на закона, за да бждатъ представени тукъ предъ насъ като данъци на несъстоятелни дължници. Ако държавата съ своята политика — а тя тръбва да бжде политика на целесъобразност и на възможности — даде доказателство на тъзи данъкоплатци, че тя желае да ги улесни въ изплащането на тъхните задължения, но че задълженията имъ не могатъ да бждатъ простени, азъ съмъ убеденъ, че българскиятъ данъкоплатецъ, който досега е билъ толкова трезвенъ да знае задълженията си къмъ държавата, и сега ще ги изпълни. Обаче когато се внася единъ законопроектъ отъ подобно естество, не би тръбвало въ него да се внася това ограничение и различие между българскиятъ граждани-данъкоплатци. Защото този, който плаща 1.000 л. данъкъ, не пълни държавната казна — той помага; но този, който плаща 100—200 хиляди лева данъкъ, той е голъмиятъ ручей, който се втича въ държавната казна.

П. Попивановъ (з): Обратното.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Това е Ваше мнение. Сега изслушайте мене. Тръбва да бждемъ много внимателни, когато ще законодателствува по този въпросъ.

П. Попивановъ (з): Вижте постъпленията на голъмите ручеи и вижте постъпленията на малките ручеи, че тогава приказвате!

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Тукъ се цели да се взематъ около 600 милиона лева глоби върху 3 милиарда и половина лева несъбрани данъци. Отъ общото число дължими недобори, едва 20% съмъ отъ данъци подъ 1.000 л. Така че и половина отъ глобите 20% се получава обща сума

600 милиона лева. Държавното съкровище, ще кажете, не може и не бива да се лишава отъ тъзи глоби.

Г. г. народни представители! Азъ мисля, че и тукъ имаме една погрешна политика отъ миналото, която ако въ онуй време на благодеяние на този народъ можеше да си я позволимъ, това днесъ е невъзможно. Ако ние имаме единъ законъ за лихвоимството, който казва, че не може да се даватъ пари подъ лихва съ повече отъ размѣра на сконтовия процентъ на Народната банка плюсъ 6, държавата сама не спазва този принципъ за себе си и стана най-голъмия лихваръ: заради 24 часа просрочие взема 20% лихва!

А. Капитановъ (з): Хубава тя! Защо протестираме сега? Ние ли въведохме това?

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Държавата не може да счита това като наказание. То е лихва, не е наказание. Държавата иска да даде на данъкоплатците да разбератъ, особено на тъзи, които иматъ да дължатъ повече, че не могатъ да използватъ като свой капиталъ съ доходъ, въ щета на държавата, онова, което тъй дължатъ. Това е принципътъ, който се прокара, като се гласуваха тъзи голъмии глоби.

Глобите, г. г. народни представители, се гласуваха въ онова време, когато лихвите на пазара бѣха 25, 30 и 40%. Обаче днесъ, когато всичко отива къмъ упадъкъ, когато капиталътъ, подплатенъ, се е скрилъ и не търси лихви, а пази себе си, когато имаме едно общо обединяване, когато не можемъ да платимъ главниците, какъ ще говоримъ за лихви? Това за мене е една незаконна лихва, узаконена съ единъ законъ отъ Парламента.

Мисълта ми е, че е невъзможно при тъзи тежки стопански условия, които преживяваме, които отъ денъ на денъ се влошаватъ ище се влошаватъ — защото тъй отиватъ работите въ свѣта — да задължаваме и за въ бѫдеще български данъкоплатецъ да плаща 20% глоба — наказание или лихва, какъ щете го наречете — за закъснѣли данъци. Това е страшно нѣщо! Единъ човѣкъ, който въ 1929 г. е ималъ доходъ, изврътъ на който е отъ 1928 г. — податната година, тръбва въ 1931 г. да плати данъка върху този доходъ, защото презъ нея се опредѣля окончателно данъкътъ му. Е ли той днесъ въ състояние да плати този данъкъ при поискване отъ бирника въ срока, който дава законътъ? Не. На това който отговори „да“, лъже и себе си, защото той най-напредъ нѣма да плати данъка си.

Следователно, времето, което ние преживяваме, онова, което ни чака утрешния денъ, налага едно разумно разрешение на този въпросъ; налага да се отнесемъ справедливо и къмъ тъзи данъкоплатци, да дадемъ и на тъхъ единъ импулсъ да плащатъ данъците си, да не бждатъ принудени държавните бирници да хлопатъ по тъхните кантори и да излагатъ на проданъ тъхните имоти. Нека и въ тъхната душа, като имъ кажемъ: „Платете — и на васъ ще се намали размѣръ“. Но вие имъ казвате: „Вие сте закъснѣли, глобата 20% за васъ не се опрощава, вие ще си я платите“. Какво имъ казвате вие? — „Чакайте екзекуция, чакайте, когато дойде бирникътъ да ви продава имота, въ последния денъ на проданата можете да внесете данъците си“. Защото, г. г. народни представители, данъкътъ върху дохода за календарната 1929 г. се опредѣля тази година — мнозина отъ васъ, може-би, съ получили съобщения. Що е виновътъ данъкоплатецъ за късното му заплащане? Възможно ли е днесъ да плати 30.000 или 50.000 л. данъкъ на държавата, когато години не е плащаъ? Защо тъй едностранично поглеждате на въпроса и държите смѣтка само за онзи, който дължи отъ 1.000 до 20.000 л. данъкъ?

А. Капитановъ (з): Колко съмъ другите въ България?

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Не е вѣрно. Азъ ида отъ една земедѣлска околия, която се нарича Орѣховска, кѫдѣто въ всяко село ще намѣрите най-малко 80% отъ данъкоплатците, които дължатъ повече отъ 1.000 л. данъкъ. Тамъ всички до единъ съмъ закъснѣли и всичките 20% глоби тръбва да се внесатъ. Но този законопроектъ казва, че когато облогътъ е по-малъкъ отъ 10.000 л., данъкоплатецъ нѣма да плати глобата, а въ противенъ случай ще тръбва плаща. Защо ще правите разлика между малки и голъми? Не съмъ ли поставени тамъ хората въ еднакви икономически условия да работятъ? Защо ще опредѣляме единъ да има 20, а другъ 500 декара, за да може да бждатъ освободенъ отъ плащане глобата? Разходите и на тоя последния съмъ равни на тия, които има първиятъ. Първата причина за закъснението е държавата. (Възражения отъ земедѣлците)

Г. г. народни представители! Азъ ви моля, особено васъ, които излизате отъ селата, отъ тия низини, гдето пънка народът — да имате предъ видъ, че въ една околия, каквато е, напр., Орховската, 70 км. надлъжъ и наширъ, има 6—7 бирници само, отъ които двама сѫ въ града; тия бирници само 4—5 пъти въ годината минават въ селата и отиватъ точно тогава, когато нѣма пари у данъкоплатците — въ септемврий месецъ, когато селянинъ едва сѫ прибрали реколтата. Бирникът не ги търси, барабанът бие, а хората нѣматъ пари. Отъ друга страна, нуждите сѫ отворени — жена, деца искатъ, има и културни нужди; селскиятъ стопанинъ изважда тогава отъ спестенитетъ за бирника пари и ги дава за тия разни домашни нужди и, когато бирникът е дошелъ, мѣстото на тия пари е изстинато и бирникът си огива. Селянинътъ нѣма възможностъ да продаде, а трѣбва да плаща за данъците високи лихви и глоби. Съгласни ли сте вие, че тоя фактъ е въренъ? (Възражения отъ земедѣлците) Съгласни ли сте вие, че една отъ причините да има недобори, закъснѣли данъци е системата на събирането на данъците? Ако въ самата система на събиране данъците — че бирникът иде да ме търси не тогава, когато имамъ пари, но тогава, когато ме намѣри случайно или ме вика съ спрѣжар — лежи причината за недоборите, за закъснѣлите данъци, вие трѣбва да погледнете на този въпросъ съ всичката сериозностъ, която той изисква при сегашната странична стагнация и да кажете справедливо ли ще бѫде, тѣзи, които иматъ голѣми закъснѣли данъци, да не ги освободимъ отъ плащане глоби? Нѣма да бѫде справедливо.

А. Капитановъ (з): Справедливо ще бѫде да се опростятъ глобите на тия, които не сѫ платили и сѫ закъснѣли, защото нѣматъ да платятъ; несправедливо ще бѫде опрошаването на онния, обаче, които сѫ направили това, защото сѫ съплатили, че изобщо нѣма да ги плащатъ, както каза г. Пѣдаревъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Всѣки, които е заможенъ, трѣбва да плати.

Но знаете ли другата система на бирниците? Когато бирникътъ отиде на село, при Х. У., напр., който е доста състоятеленъ, казва: „Колко има да давашъ?“ — „Имамъ да давамъ толкова“. — Въ такъвъ случай твоята е лесна; ти ако щеще се яви, ще видимъ после; сега заминавамъ за един-съ село“. Защото има умисълъ въ тази работа. Защото има стотинки, г. г. народни представители. Извадите ли това отъ съображение, много и много сѫ съображенията и причините за закъснението на данъците. Цифрата, която г. министъръ на финансите ни дава, е страшна, но тя си има своята причина въ недѣлътъ на системата на събиране данъците, въ системата на облагането и, най-после, въ самия данъкоплатци. Налага се, следователно, едно внимание еднакво къмъ всички данъкоплатци — трѣбва да се има предъ видъ, че глобата е голѣма, тя е страшна, тя е непопонимана. Този, който мисли да плаща 20% на закъснѣлите си задължения, той нѣма намѣрене да плати, не може да плати и нѣма да плати.

А. Капитановъ (з): Единъ пътъ като ги глобятъ, чакай три години да имъ падне по 8% лихва. Така правятъ банкирите.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): И азъ ви моля, г. г. народни представители, ако действително ние искаме да внесемъ единъ новъ животъ въ нашата данъчна система, ако искаме да дадемъ импулсъ на плащанията, да приравнимъ всички съсловия, класи и производители подъ единъ знаменател, да се каже, че така Камара е погледната народно на въпроса.

Д. Икономовъ (раб): А, то не е народно.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Азъ ви моля да се съгласите къмъ чл. 2 да се прибави забележка или нова алинея, въ смисълъ: глобите, за които се говори въ закона за събиране на прѣките данъци, се намаляватъ отъ 10 и 20% на 5 и 10%.

А. Буковъ (з): Така: 10% за до 1.000 л., а 5% отъ 20.000 л. нагоре!

Е. Домузчиевъ (нац. л. о): То е писано въ закона. Азъ казвамъ, както е въ закона. Ако вие не знаете закона, прочетете го. Така че първото ми предложение е, глобите да се намалятъ отъ 10 и 20% на 5 и 10%.

Второто ми предложение е: първите 2/3 отъ закъснѣлите данъци за 1931/932 финансова година, които данъци вече сѫ опредѣлени, сѫщо да се подчинятъ на този знаменател. Ако забележката, която сега предлагамъ, се приеме въ смисълъ, че намалението се отнася за глобите по закона за събиране на прѣките данъци, а не само за тия закъснѣли данъци, които сѫ визирани въ този законопроектъ, тогава ще се обгърнатъ и закъснѣлите прѣките данъци за 1931/932 г.

Председателствующъ И. Захариевъ: Има думата народниятъ представител Лазарь Станевъ.

А. Буковъ (з): Наговата се знае — да се опростятъ всички данъци!

Л. Станевъ (раб): Г. г. народни представители! Въ момивът на законопроекта е казано, че причината за внасянето на законопроекта е тежкото положение на държавното съкровище. Понеже положението на държавното съкровище е тежко, прибъгва се до мѣрки, които ще улеснятъ събирането на данъците. Понеже тия данъци не можаха досега да бѫдатъ събрани по други начини — чрезъ екзекуции, чрезъ принудително събиране отъ бирници и пристави, прибъгва се до другъ начинъ, за да може селянинътъ, работникътъ и занаятчията, които, както ще видите, сѫ сѫщинските данъкоплатци въ нашата страна, а не тѣзи, които г. Домузчиевъ сочи — капиталистите и банкирите, които живѣятъ отъ труда на тия селяни — да изплатятъ своите данъци.

Всички сѫ загрижени, какъ да се събератъ данъците, какъвъ начинъ да се намѣри, за да може да се вземе на селянинъ и последниятъ му затъкъ, само и само да си изплати данъка, но никой не пита, защо е закъснѣло изплащането на тия данъци, защо не сѫ ги изплатили трудащи се, отъ които предимно се събиратъ тия данъци. Недоборите отъ прѣките данъци възлизатъ на голѣмата цифра 3.173.518.732. Че действително тия недобори се събиратъ само отъ селяните, работниците и занаятчии, говорятъ следните данни. Тази голѣма цифра на недоборите се разпредѣля така: отъ поземеленъ данъкъ — 1.136.902.670 л. Значи, отъ всичките тия недобори, по голѣмата част, повече отъ 1/3, пада изключително върху селските стопани, върху селските производители.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): За коя година сѫ тия цифри, г. Станевъ?

А. Капитановъ (з): Чакайте, той приказва сега като земедѣлецъ!

Л. Станевъ (раб): Другата голѣма част отъ недоборите е отъ данъка върху занаятчии. Тя възлиза на 613.916.359 л. Следъ туй, отъ данъкъ сгради — 182.755.402 л. недобори. Отъ акцизъ, който сѫщо така пада изключително въ тежкотъ на дребните производители — 170.914.050 л. Отъ бегликъ — 2.383.612 л. недобори. Или всичко на трудящите се падатъ недобори отъ тия данъци — 2.106.872.093 л. А тия данъкоплатци, за които г. Домузчиевъ и др. плачатъ и искатъ да ги изразяватъ, доскоро плащатъ отъ тѣхъ данъци, съ трудящите се, тѣ плащатъ разликата, която възлиза на 123.915.000 л.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Тия, които вие ругаете, тѣ сѫ си платили, но ония, за които вие плачете, тѣ не сѫ си платили. За тѣхъ плача и азъ.

Л. Станевъ (раб): Недоборите отъ данъка на акционерните дружества е 77.405.755 л. Това сѫ дружествата, които иматъ десетки милиона лева годишъ доходъ, а плащатъ данъкъ върху дохода по 5 милиона лева.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Лъжа е. Нѣмашъ хаберъ отъ тази работа.

Л. Станевъ (раб): Значи, тия 3 милиарда и 173 miliona лева падатъ изключително върху трудящия се производителъ народъ. А това сѫ бедните селяни, бедните работници и занаятчии. И държавата тѣри съ начинъ отъ тѣхъ именно да събере тѣзи данъци.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Тия 3 милиарда лева не сѫ недобори; тѣ се дължатъ отъ хора, които не сѫ могли да заплатятъ по много причини. Не сѫ банки, защото банки сѫ плащатъ данъците си ажури всѣка година; не може да не платятъ. Толкова разбирате!

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни)

Д. Икономовъ (раб): Банкитъ си плаща данъците, но банкеритъ не. Банкеритъ предпочитатъ да си пратятъ парите задъ граница. Има разлика между банки и банкери.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Всички акционерни дружества, подъ каквато и форма да виръятъ, най-редовно си плаща данъците.

Л. Станевъ (раб): Нѣмамъ сега време да Ви кажа, колко банки и акционерни дружества сѫ платили и какво плащатъ.

П. Пепивановъ (з): На тѣхъ бирници имъ издаватъ удостовѣрения, че сѫ си платили данъците, безъ да сѫ платили. Слѣдъ туй уволняватъ бирници за недобросъвѣтна служба.

Л. Станевъ (раб): Тѣй че държавата се загрижи пакъ да тупа брашнения човъль на работниците, селяните и занаятчии. И понеже, ако тупа съ тяга, ще скъса човала, намѣри начинъ да тупа съ по-тънка прѣчка, каквъто е този законъ за опрощаване глобите за закъснение върху прѣкъти данъци и пр.

Сѫ ли въ състояние селяните да изплатятъ данъците? Когато ние казваме, че не сѫ въ състояние, вие ни обвинявате, че сме большевишки ордия, ...

Х. Макафовъ (д): Не сте ли?

Л. Станевъ (раб): ... че троимъ душата на той народъ, ...

Нѣкой отъ мнозинството: Това не е лъжа.

В. Коевски (нац. л): Отказвате ли това нѣщо?

Л. Станевъ (раб): Да видимъ какви сѫ всъщностъ задълженията на селяните и могатъ ли да платятъ? Имамъ тукъ изчисления за задълженията на селените въ Станимашка околия, която има население 67.369 души и 9.724 стопанства. Тѣзи стопанства иматъ задължения: къмъ Българската земедѣлска банка — 28.890.000 л.; къмъ кредитните кооперации — 7.930.000 л.; къмъ кооперация „Асенова крепост“ — 82.507.000 л.; къмъ кооперация „Тракия“ — 5.265.000 л.; къмъ държавата — 49.601.000 л.; къмъ общините — 7.038.000 л.; къмъ частни лица — 16.020.00 л.; къмъ лозарско-бубарската кооперация — 97.257.000 л. Или всичко населението отъ Станимашка околия има 294.508.000 л. задължения, или падатъ се на стопанство по 20.577-90 л., а на глава по 2.984-80 л. Ето виждате какво се пада да плати едно семейство. Не искамъ да ви привеждамъ отдални случаи. Ще ви посоча, напр., моето родно село Торосъ, ...

Нѣкой отъ мнозинството: Времето му изтече.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. Станевъ! На първо четене трѣбва да говорите. На второ четене се правятъ предложения.

Л. Станевъ (раб): Задълженията на с. Торосъ възлизатъ на 13.270.177 л. При 730 стопанства, на всѣко стопанство се падатъ 18.178 л. задължения.

При това положение, г. г. народни представители, ние слагаме въпроса: е ли въ състояние селяните да платятъ си, когато знаемъ, че цените на неговите произведения спаднаха съ 80%; когато знаемъ, че земедѣлците, който съѣ жито, свършва съ дифицитъ 100—140 л. на декаръ работна земя, а селяните, който съѣ кукурузъ — съ 240 л. на декаръ? Възможностъ селяните да платятъ данъците си липсва.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. Станевъ! Изтече Ви времето.

Л. Станевъ (раб): Тѣй че съ този законъ не се цели да се облекчи селянинъ, данъкоплатецъ, трудящия се, а се цели да се подмами да си плати данъците. Но при това положение, при тия задължения, съ които е затрупанъ селянинъ, виждаме, че той не може да плаща, єврѣки окръжното нареходане на г. финансения министъръ да се прибѣгне до екзекуции; до насилиствено събиране на данъците. Бѣдете увѣрени, че и тѣзи мѣрки нѣма да дадатъ резултатъ. Нѣма какво да му се вземе, освенъ чергата, залякътъ, хлѣбътъ отъ рѣцетъ му.

Н. Алексиевъ (з): Кажи мѣрката тогава.

Л. Станевъ (раб): Ще я кажа.

Но ще кажатъ нѣкои: селянинъ получава доходи. Г-да! Наистина селянинъ може да получи 1, 2, 3 хиляди лева, като продаде жито. Но тия пари какъ бихте препоръчали той да ги изразходи? Да ги даде на бирника ли или да обѣлѣче децата си, които сѫ голи и боси сега предъ зимата? Г. министъръ-председателътъ, като отговаряше на критиките по отговора на тронното слово, сравняваше селяните, които не си плаща данъка, съ дезертьорите отъ войната — вината имъ била единаква. Еднакво виновни сѫ дезертьорите съ тѣзи, които слагатъ всички тежести върху трудещите се и отъ тѣхъ искатъ да събератъ данъци, като не облагатъ крупните капиталисти, които живѣятъ за смѣтка на народа.

Ето защо, изхождайки отъ невъзможността на бедния селянинъ, занаятчията и работника да платятъ данъка си, правя следното предложение по чл. 1 на законопроекта. (Чете)

„Чл. 1. Спиратъ се екзекуциите и разпродажбите за данъци и задължения къмъ държавата, окръжните, община, банките — държавни и частни, и частните кредитори на бедните селяни, работници и еснафи, които изкарватъ доходи, колкото за прехраната си и личната си издръшка.

Анулирватъ се на сѫщиятъ всички стари данъци съ връхнинъ и глобите върху тѣхъ.

Анулирватъ се сѫщо всички видове глоби, наложени имъ по отдалните закони до днес.

Освобождаватъ се сѫщиятъ отъ всички видове данъци и акцизъ“.

В. Коевски (нац. л): Безподобна демагогия!

Х. Чолаковъ (з): И единъ последенъ членъ: „Задължава се Госбанкъ да издѣржа редовните бюджети на България“!

Нѣкой отъ земедѣлъците: Отде ще се взематъ тия средства?

Л. Станевъ (раб): Задаватъ ми въпросъ: „Отде ще се взематъ тия средства?“ Ние сочимъ, г-да, отде ще се взематъ тия средства. Тѣ ще се взематъ отъ двата милиарда лева, които се плаща годишно за репарации и дългове; ще се взематъ отъ бюджета на полицията; ще се взематъ и отъ военния бюджетъ, отъ облагане съ извънреденъ данъкъ крупните капиталисти, а сѫщо и отъ цивилната листа. Ето отде ще се намѣрятъ сега тия 4 милиарда лева, за да се облекчи положението на бедствуващи селянинъ.

Ние правимъ туй предложение.

Х. Чолаковъ (з): (Къмъ работниците) Защо не рѣжете? (Работниците рѣжатъ) (Смѣхъ)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Антонъ Кантарджиевъ.

А. Кантарджиевъ (д): Г. г. народни представители! Вземайки актъ отъ бележката на уважаемия г. председател и имайки предъ видъ предписаните на правилника, че се намираме на второ четене, ще ми позволите да кажа само нѣколко думи, за да бѣдемъ на чисто — нека си послужи съ тоя изразъ.

Този законопроектъ, съ който сме се засирани, е отъ редакциата мѣрки, които правителството съмѣта, че трѣбва да вземе, за да може що-годе да облекчи положението — нека си послужи и азъ съ израза на лѣвицата — на трудещия се народъ. Това е единъ законопроектъ, който иде да ликвидира редица безсмыслици отъ миналото. И азъ бихъ желалъ, когато отгатъ (Сочи говори съмѣтъ) ме гладатъ съ насмѣшка, да ми кажатъ: кѫде бѣха тѣ по-рано да мислятъ за поддатните сили на българския народъ? Когато отъ тая трибуна (Сочи трибуна) нашите другари въ миналия Парламентъ имъ говориха, че това е бюджетъ, който ще смаже българскиятъ данъкоплатецъ, отгатъ (Сочи министърската маса) се отговаряше само съ насмѣшка, както и сега, и се вотираше единъ бюджетъ, който бѣлгарскиятъ народъ не можеше да посрещне въ неговата разходна частъ. Когато навремето ви се казваше, че вашите бюджети стигатъ 7½ милиарда лева, и че фактически тѣ ставатъ 11 милиарда лева, че това е вънъ отъ силите на българския данъкоплатецъ, вие отговаряхте или,

съ мълчание, или съ намигане, или въ края на краищата гласувахте, и народът бѣше длъженъ да плаща.

Ние сме имали случай и отъ други трибуни да издигнемъ единъ лозунгъ: или да намалите глобитѣ, или да ги премахнете, или да премахнете другото положение, по силата на което отъ тия глоби образувахте фондъ, за да ги вземат чиновниците отъ финансовата администрация — отъ министра до разсilia. И азъ бихъ ви поставилъ единъ въпросъ: кой е този гламавъ финансовъ администраторъ, който ще събира данъците, когато знае, че отъ глобитѣ върху данъците се образуватъ фондове, отъ които той ще получи стотинки? И азъ да съмъ бирникъ, нѣма да ги събера, защото знае, че, ако ги събера, нѣма да има фондове, нѣма да може да получи отъ тия фондове стотинки.

Н. Пѣждаревъ (д. сг): Ако сте добросъвѣстенъ, нѣма да постѫпите така.

А. Кантарджиевъ (д): Не желая да се връщамъ на миналото, но мога да ви кажа, че имаше финансови министри отъ миналия режимъ, които на втория месецъ, следъ като станаха министри, сѫ получили по 100 хиляди лева отъ този фондъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Да, да, още въ 1923 г.

А. Кантарджиевъ (д): *Nomina sunt odiosa* — имена не желая да споменавамъ, но фактът сѫ факти. Това мѣроприятие, да се намалятъ глобитѣ, е една добра мѣрка, която не е предметъ на този законопроектъ, но която ще бѫде прокарана съ другъ законопроектъ. Този законопроектъ, г. г. народни представители, има едно друго предназначение — да пази дребните спестители, тѣхъ да отървe отъ онova тежко и непоносимо финансово бреме, което миналото управление въ продължение на 8 години му е товарило върху гърба. Да ме прости г. Домузчиевъ, който казва: „1.000 л. на данъкоплатца не пълнятъ касата“, защото по 1.000 л. на 1.000 данъкоплатци правятъ 1 милионъ лева. И очитѣ на българското правителство, и очитѣ на българския Парламентъ сѫ обѣрнати къмъ широките народни маси — въ добрия смисълъ на тая дума — да могат да се отърватъ тѣ отъ тежкото финансово бреме, което лежи върху пещицѣ имъ, и за което ние неносимъ никаква отговорност. Ние не можемъ да плачимъ за интересите на този или онзи, който има да дава съ стотици хиляди или милиони лева данъци. Той не желаетъ да ги плаща, но държавата ще намѣри достатъчно сили въ себе си да го принуди да ги плати. (Рѣжоплѣскания отъ мнозинството) Новиятъ данъченъ началникъ въ София, въ близките дни, когато поехме управлението, изкарва една таблица, споредъ която софийските данъкоплатци дължатъ 428 милиона лева отъ данъци. Между тѣхъ се мѣдрятъ имена и на голѣми величия отъ миналия режимъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Сега ги опрощавате.

А. Кантарджиевъ (д): За опрощаване на едриятъ данъци ние не можемъ да вдигнемъ рѣка; ние ще вдигнемъ рѣка да освободимъ отъ финансови тежести дребния собственикъ, дребния занаятчия, дребния производителъ (Рѣжоплѣскания отъ мнозинството), който е преобладаващиятъ елементъ въ нашата земя и който заслужава всичкото сънхиождение, всичката милост и грижа на българската държава. Когато се дойде до едрия данъкоплатецъ — безъ да сме проводници на каквото и да е крайни разбирания — той трѣбва да плаща, защото, и споредъ настъп., който печели много, е длъженъ и много да дава на държавата, защото всичко спечелено идва отъ гърба на българския народъ.

Н. Пѣждаревъ (д. сг): И навреме да дава.

А. Кантарджиевъ (д): Извинете, г. Пѣждаревъ! Недейте ме закача, защото ще кажа нѣкоя горчива приказка, която нѣма да бѫде угодна.

Н. Пѣждаревъ (д. сг): Не чувате какво Ви казвамъ.

А. Кантарджиевъ (д): Азъ искамъ моите бележки да пролетятъ въ единъ спокоенъ тонъ и не желая да се закачамъ съ никого. — Този е смисълъ, това е целта на този законопроектъ.

И азъ мисля, че предложението на г. Лѣкарски не може да бѫде прието. Защо? Ако погледнете таблицата на обла-

ганията, ще видите кои се облагатъ съ данъци отъ 20—30 хиляди и отъ 30 хиляди лева нагоре. Колцина сѫ тѣ въ България! Да се създаде единъ законопроектъ, при който, покрай дребните собственици, занаятчии и производители, да се промѣкнатъ и голѣмите пълхове — това нѣма да го позволимъ, защото не сме дошли тукъ въ името на това разбиране, а въ името на другото разбиране — да подпомогнемъ, въ добрия смисълъ на думата, пакъ казвамъ, широките народни маси, върху пещицѣ на които се крепи съвременната българска държава. (Рѣжоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Гавриловъ.

Н. Гавриловъ (нац. л.): Г. г. народни представители! Като не отричамъ добрите резултати, които ще добиятъ съ този законопроектъ, азъ ще помоля г. министра да се съгласи, сѫщиятъ да бѫде попълненъ, като се постави буква д въ чл. 1, която да обеме сѫщо така и глобите, които сѫ наложени за общинската временна трудова по-винностъ.

Министъръ С. Стефановъ: Това е предвидено въ чл. 2.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Сега се разглежда чл. 1, а това го има въ чл. 2.

Министъръ С. Стефановъ: Чл. 2 говори за глобите върху общинските данъци.

Н. Гавриловъ (нац. л.): Тогава, ще говоря по чл. 2.

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Георги Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. г. народни представители! Менъ ми направи впечатление, че нѣкои отъ преждевремените каточели умишлено дезавуиратъ правилния смисълъ на законопроекта, за да дойдатъ до едно тѣлкуване много превратно, още повече, когато нѣкои отъ г. г. народните представители искаятъ да поставимъ на равна нога глобите върху данъците на дребните сѫществувания тия на по-едриятъ данъкоплатци. Ние не можемъ да се съгласимъ съ това на принципална почва, защото ние отдавна сме за едно съразмѣрно облагане на приходите, облагане съ оглѣд на податните сили на отдѣлните съсловия. Ние не искаме да правимъ съ това само политика, но ние искаме въ днешния сериозенъ моментъ отъ всички страни да се обѣрне сериозно внимание къмъ голѣмите нужди на народъ и държава, и най-много отъ ваша страна, ще кажа азъ (Сочи говориши тѣ), които толкова много викате за държавата. Ние не искаме да вземемъ много, но ние искаме да вземемъ законното, което може да се даде отъ онѣзи, които могатъ да платятъ. Вие ще се съгласите, че не може да третирате така въпросъ; вие ще се съгласите, че може да има умишлено забавяне на плащането на данъците отъ страна на данъкоплатците, което, както се изтъкна, е пакъ по вина на бившето правителство. Но най-важното нѣщо, което трѣбва да се подчертава, то е, че има умишлено забавяне изплащането на данъците, като е правена съмѣтка да се употреби тия срѣдства въ производството, защото, употреби тия срѣдства въ производството, даватъ много по-голѣми доходи, отколкото тия 20% глоби за закъснение, които ще имъ вземете. Извинявайте, но вие се лѣжете, ако съмѣтате, че ще ги засегнете болезнено. Нѣма да ги засегнете болезнено, даже законно нѣма да ги засегнете, защото тѣ сѫ направили търговия съ тия неплатени данъци. (Рѣжоплѣскания отъ земедѣлци) И азъ искамъ да отбележа, че тая търговия е престъпна, че тѣ търгуватъ фактически съ интересите на дребните сѫществувания, защото дребните сѫществувания плащатъ глобите, колкото и малки да сѫ постѣплениета. Прозбрете и вие ще видите, че сѫ плащани само дребните данъци, но не е едриятъ. Напр., има следния случай съ фабрика „Св. Георги“, която, мисля, се спомена и по-рано. Къмъ 1927 г., за две години тя дължеше данъци 4.198.000 л., и не знамъ дали за още нѣколко години оттогава тя е плащала нѣщо. Ако се изчислятъ всичките тай данъци оттогава до днес, ще се дойде до цифрата 10—12 miliona лева дължими за данъци. Извинявайте, но дайте ми тия 12 miliona лева да ги пласирамъ въ производството и азъ ще ви докарамъ печалба не 20%, а 50%.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Съ 2 милиона лева годишенъ данъкъ нѣма обложена нито една индустрия — подчертавамъ, нито една индустрия.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Не бѣрзайте.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Това е заблуждение!

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Може би Вие правилно защищавате интересите на онѣзи, които представлявате, но позволете на настъ да Ви кажемъ, че ние не сме толкова слѣди да не разберемъ Вашите задкулисни смѣтки. Азъ смѣтамъ, че тъй както е постановено въ законопроекта, даже е малко. Г. финансовият министъръ още въ първото свое експозе, въ първите свои изявления каза, че той ще търси обекти на облагане, които могатъ да дадатъ нѣщо. Какъ по-добро отъ това, че ние идемъ да поискаме едни данъци, едни законни вземания на държавата, предвидени отъ самите тѣхъ, не отъ страна на други? Или пъкъ ще отидемъ да цедимъ още дребните сѫществувания? Не! Азъ даже смѣтамъ, че разграничението, което се прави между 20 и 30 хиляди лева, е малко. Ние можемъ да посегнемъ отъ 15 хиляди и отъ 10 хиляди лева нагоре, ако е въпросъ да поставимъ процентъ на глобата за събиране на данъците. А тъй както е постановено въ законопроекта, то е извѣредно много демократично, проценятъ е много малъкъ и справедливъ.

И азъ ще ви кажа, че по въпроса за данъците бившето правителство носи голѣма отговорност, и затова вие (Сочи говористите) трѣбаше да бѣдете така добросъвѣтни, безрезервно да се съгласите съ този законопроект. Чиновничеството се корумпира именно съ това, че то стана ортакъ съ държавата въ вземанията й отъ данъкоплатците, и дребните сѫществувания трѣбаше да даватъ за администрацията, и специално за финансовата администрация.

Смѣтамъ, че г. министъръ на финансите, като се е нагърбълъ съ тези законопроектъ, много по-добре отъ въсъ (Сочи говористите) е разбралъ кои интереси застра и дали така болезнено ги засъга: Г. Домузчиевъ каза: „Недейте, защото ще изпѣдимъ капиталистите“.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Не, не!

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Така казахъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Азъ казахъ, че капиталът се прибраха.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Такива ли сѫ, толкова ли сѫ патриотични вашите капитали, та когато трѣбва да посегнемъ на тѣхъ справедливо, вие ще бѣгате отъ държавата, за да не може тя да ви вземе нищо? (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството) Това е срамота! Ами какъ да избѣга дребния производителъ? Какъ да си нарами той земята и да я пренесе оттъкъ границата?

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Но онѣзи капитали даваха доходи.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Тъкмо тамъ е смѣшното въ вашия патриотизъмъ: плачете, плачете, а когато дойде да се взематъ конкретно известни мѣрки, които действително ще спасятъ държавата и вашия патриотизъмъ, вие бѣгате и съ това хвърляте голѣми подозрения върху начинъ на процедирането съ голѣмите капитали и върху капиталистите.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Не е вѣрно, г. Димитровъ, ние сме за облагането.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Искамъ да обѣрна вниманието ви върху това, за да ви отнемемъ монопола за патриотизма, защото по-голѣми патриоти отъ въсъ нѣма, ама патриоти на приказки! (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството) Патриотизъмъ — да, но не на приказки; ние искали патриотизъмъ на дѣло, ние искали жртви. Нали ще спасяваме държавата? На кого ще разправяте тия на едро казани работи? А г. Домузчиевъ, когато критикуваха законопроекта, критикуваха го като че насрѣща му имаше едвали не нѣкой драконовски законопроект за удушване дори на цѣла класа. Ако вие смѣтате, че това законъ е много, че смѣтамъ, че то е съвсемъ малко.

Смѣтамъ, че законопроектъ ще трѣбва да се гласува така, както е, като оставимъ настрана въпроса за глобите, за които се спомена отъ лѣвицата, защото тѣхъ глоби се уреждатъ съ специаленъ законъ, г. Станевъ.

Л. Станевъ (раб): Вие си ги уреждате.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Вие тази работа може-би не знаете. Извинявайте, но Вие сигурно говорите така кесимъ, на бѣрза рѣка, понеже трѣбва да кажете нѣщо и да направите голѣма политика, а забравяте, че тамъ (Сочи министъръ на финансите) има закони, че тамъ се работятъ закони, а отъ Васъ оставатъ само приказки.

Л. Станевъ (раб): (Възразява нѣщо)

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Недейте бѣрза. Проучете мѣроприятията, които се предлагатъ, и тогава критикувайте. Никой нѣма да ви отнеме думата. Недейте бѣрза, защото отъ бѣрзина ще си изпреварите късмета.

Х. Чолаковъ (з): Тѣ го изпревариха вече.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Г. г. народни представители! Азъ нѣма да правя предложение, но искамъ само да обѣрна вниманието ви върху оная недобросъвѣтна, ще я нарека азъ, критика. И когато ние гласуваме този законопроектъ, гласуваме го съ съзнанието, че изпълняваме единъ голѣмъ дѣлъ къмъ народа, и съ съзнанието, че съ него не ощетяваме, а вземаме съвсемъ мѣничко отъ онѣзи, които сѫ длѣжни да дадатъ и които, по съвѣсть дори погледнато, трѣбва да дадатъ и трѣбва да дадатъ много повече, защото сѫ взели извѣредно много, а днесъ се иска отъ тѣхъ да платятъ само една троха. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Съ настоящия законопроектъ се цели, отъ една страна, да се улесни събирането на закъснѣлите данъци и, отъ друга страна, да се опростятъ глобите, за да се отърватъ отъ известни тежки бѣрзани, които се извѣредно много, а днесъ се иска отъ тѣхъ да платятъ само една троха. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството)

Две сѫ сѫщественитѣ измѣнения, които сѫ направени отъ комисията въ чл. I. Първо, вмѣсто „до 1931/1932 финансова година“ е поставено „до 1930/1931 финансова година“. Ще ви кажа после съображеніята си защото не можеше да остане 1931/1932 г. Второ, съ втората алинея къмъ чл. I за данъците отъ известнѣ размѣри нагоре глобите сѫ едни се опрошаватъ наполовина, а за други се събираща напълно. Съображеніята за второто измѣнение сѫ следнитѣ. Има известни данъци, като поѣтъ, които отъ провѣрката, която сме направили, не влѣкатъ никакви разтакания и оспорвания. Такъвъ е, напр., данъкътъ сгради и специално за по-голѣмите градове. Той е 5% ...

Р. Василевъ (л. ст): Две и половина на хилядата.

Министъръ С. Стефановъ: ... — нѣщо установено. Оценките на сградите въ градовете сѫ установени, нѣма абсолютно никаква прѣчка данъкътъ да не бѣде плащанъ съ години. Такъвъ е и данъкътъ въвху доходитъ. Но тукъ се каза, че недоборите отъ този данъкъ сѫ на занаятчиите. Не сѫ само на занаятчиите, защото това е данъкъ въвху занаятията, и голѣмите недобори сѫ на най-едрите данъкоплатци, които сѫ ги влачили съзнателно. И такива има много, защото има една аномалия въ закона, която азъ ще премахна много скоро. Тая аномалия е: единъ денъ закъснѣете съ плащането на данъка или петъ години, глобата е все 20%. Вие ще бѣдете сезирани много скоро съ единъ законопроектъ, който ще установи размѣръ на глобата не повече отъ 5%, но сѫщевременно за по-голѣмите закъснѣния ще има едно пропорционално увеличение — глобата ще се довоява или утююва, споредъ времето на закъснѣнието, за да се вложи една справедливостъ при глобяването. (Нѣкои отъ земедѣлците рѣкоплѣскатъ).

Не трѣбва да се забравя, че настоящиятъ законопроектъ се внася при едно заварено положение, което ние не можемъ днесъ да коригираме. Ние нагаждаме този законопроектъ съ огледъ на аномалията, която сѫществува въ сегашния законъ. Тая аномалия ще бѣде много скоро коригирана въ смисълъ такъвъ, какъвъто ви казахъ. И понеже за 1931/1932 финансова година глобата за закъснѣли да нѣма да бѣде 20%, затуй се остави 1930/1931 финансова година.

Азъ не мога да се съглася да се опростятъ всичките глоби така, както постановява първата алинея на чл. I.

зашото има, повтарямъ, известни голъми данъци въ градоветъ — отъ провърката, която е направена, това се устанавнява — неплатени съзнателно. Покаже нѣма въ закона опредѣлънъ единъ фаталенъ срокъ, колко време въ една околовийска комисия може да се протака установяването на данъка и колко време може да се протака въ окръжната комисия и Административния съдъ, нарочно влачать установяването на данъците една, две, три години, защото лихътъ на тия неплатени данъци, за две години, напримѣръ, сѫ много повече, отколкото глобата 20%.

Като целимъ съ законопроекта да направимъ едно облекчение на слабитъ, азъ съмѣтамъ, че нормитъ, които сме поставили въ алинея втора на законопроекта — надъ 5.000 л. да платятъ половината глоба, а надъ 10.000 л. — пълната — съдържатъ една справедливостъ, защото нѣма абсолютно никаква причина да не бѫдатъ плащани глобите за тия данъци и защото това сѫ главно глоби за данъкъ сгради върху градски имоти, които иматъ оценка надъ два милиона лева. Нѣма абсолютно никакви причини да не бѫдатъ плащани тия глоби, тѣй като доходитъ отъ тия сгради не сѫ спрѣли.

Р. Василевъ (д. сг): Ама данъкътъ сгради не е 5, а $2\frac{1}{2}\%$.

Министъръ С. Стефановъ: 5 хиляди лева, това е данъкътъ на една сграда, която струва 2 милиона лева. — Съвсемъ не е върно това, което каза г. Домузчиевъ, че се цели да се взематъ нѣкакви 600 милиона лева глоби върху три милиарда лева несъбрани данъци, защото недоборътъ надъ 5 хиляди лева и надъ 10 хиляди лева съставляватъ едва 5% отъ несъбрани данъци. Нека това се знае. Но ако ние не вземемъ глоби за данъците надъ тия норми, ще внесемъ едно развращение у данъкоплатците, които сѫ били редовни и които, до онзи денъ — 25 октомври — преди внасянето на законопроекта, сѫ си платили данъците.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Цифрите 5 и 10 хиляди лева отъ где ги вземате?

Министъръ С. Стефановъ: Това е последната поправка, която е направена въ комисията и която докладчикътъ докладва: вместо 20.000 става 5.000 и вместо 30.000 става 10.000.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Въ доклада на комисията нѣма такова нѣщо.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Азъ докладвахъ последната редакция на комисията и четохъ доста ясно, за да я чуете.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Това не може да става. То не е съобщено на народните представители. Докладътъ на комисията е писменъ.

A. Капитановъ (з): Може да бѫде и устенъ.

Министъръ С. Стефановъ: Комисията се събира заново и направи нѣкои поправки, които г. докладчикътъ докладва; азъ съмѣтамъ, че тѣ се чуха и сѫ известни на народните представители.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Ние ще ги съмѣтамъ като Ваши предложения, г. министре.

Министъръ С. Стефановъ: Предложението на г. Домузчиевъ — да бѫдатъ глобите намалени на 5 и 10% — нѣма защо да го приемаме, защото азъ ви декларирамъ, че въ много скоро време ще внесемъ законопроектъ, който ще постави глобите на другъ принципъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Въ това сме съгласни, но покаже по-едрите данъкоплатци и тѣй не могатъ да плащатъ, защо ще имъ налагате голъми глоби за закъснение?

Министъръ С. Стефановъ: За 1931/32 г. данъците не сѫ закъснели; голъмите данъци не сѫ още установени; тѣ още се влачать по околовийските и окръжни данъчни комисии.

Г. народни представители! Безъ да се обяснявамъ повече, азъ моля да гласувате чл. 1, съ поправките въ втората алинея и съ добавената трета алинея, която се прочете тукъ, че лихътъ по чл. 73 отъ закона за данъка върху приходите на лицата и дружествата се опровергава на полозина, ако бѫдатъ изплатени до 25 януари 1932 г.

И. Лѣкарски (д. сг): По отношение акцизите, г. министре?

Министъръ С. Стефановъ: По отношение акцизите не съмъ съгласенъ съ поправката, която се предложи, защото законопроектъ за акцизите е готовъ, ще бѫде раздаденъ до 2—3 дни и всички поправки, които се искатъ, ще бѫдатъ прокарани тамъ.

С. Пулевъ (з. — Ст. з): Също и за поземелния данъкъ.

Министъръ С. Стефановъ: Също и за поземелния данъкъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Значи Вие, г. министре, съмѣтате, че съ алинея втора не се покрива Вашето желание да можете да съберете повече данъци?

Министъръ С. Стефановъ: Не. Направени сѫ проучвания г. Пѣдаревъ. Иначе ще внесемъ едно развращение у данъкоплатците.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Безспорно.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): По-напредъ въ доклада на комисията имаше цифри 20.000 и 30.000, а сега ставатъ 5.000 и 10.000 л. Защо става това измѣнение? Или е имало основание да бѫдатъ 20.000 и 30.000, или е нѣмало.

Министъръ С. Стефановъ: Погрѣшно сѫ поставени цифри 20.000 и 30.000. Вие знаете, че при размѣра на данъка сгради 10.000 л. данъкъ е много голъмъ, защото отговаря на едно здание, оценено за 4 милиона лева. Ще се съгласите, че това ще бѫде несправедливо.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Има и много други данъци.

Министъръ С. Стефановъ: Същото е и за данъка върху доходите.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Не се ли касае за сборъ отъ данъци?

Министъръ С. Стефановъ: Не. За всѣки данъкъ отдѣлно. Нѣма да се прави сборъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Това да се отбележи и подчертая. Ако е така, тогава е добре.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Бележката, която направи г. Лѣкарски, е права. Както е текстътъ въ доклада, който ви е раздаденъ, има една неяснота относно това, за кои години се засъга данъкътъ върху материалитъ, отъ които се варят ракия, и акцизътъ на виното. Тази неяснота се избѣга съ новия текстъ на комисията, която постави думитъ „дължими до 1930/1931 финансова година включително“ следъ думитъ „виното“ Апозицията ще стане за тритъ данъци и ще се поясни, че и за тритъ данъци се отнася. По този начинъ ще се внесе пълна яснота въ текста.

Г. Пѣдаревъ помоли да кажемъ съображенията си защо сме поставили „5.000“ и „10.000“.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Г. министъръ ги каза.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Тѣзи сѫ съображенията ни и онѣзи, които азъ изтѣкнахъ.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Ще пристѫпимъ къмъ гласуване.

Постѣпили сѫ следните предложения:

Предложение отъ народния представителъ г. Ради Василевъ . . .

Р. Василевъ (д. сг): При декларацията на г. министра, че ще внесе законопроектъ, съ който да уреди тази материя, оттеглямъ предложението си.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Народниятъ представителъ г. Ради Василевъ оттегля предложението си.

Има направено предложение отъ народния представителъ г. Иванъ Лѣкарски въ смисълъ: (Чете) „Втората алинея отъ чл. 1 да добие следната редакция:

„Когато, обаче, годишниятъ основенъ облогъ на горните данъци възлиза отъ 20.000 до 30.000 л. включително, за разликата надъ 20.000 л. се събира глоба само наполовина отъ предвидения въ закона размѣръ; а когато годишниятъ основенъ облогъ надвишава 30.000 л., то за

данъка отъ 20.000 до 30.000 л. се плаща глоба, както еказано по-горе, а за облога надъ 30.000 л. глобите се събиратъ на общо основание".

И. Лъкарски (д. сг): Цифрите „20.000“ и „30.000“ ставатъ „5.000“ и „10.000“.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Постапило е второ предложение отъ същия народенъ представител, г. Лъкарски: (Чете) „Къмъ чл. 1 да се прибави нова алинея трета.

„Данъкътъ върху материалите, отъ които се вариратъ и акцизътъ върху вината се събиратъ до размѣра на продадено отъ производителя и изнесено отъ склада му количество спиртни напитки и вина. Данъкътъ въ указаниетъ размѣри се събира безъ глоба и следъ 25 януари 1932 г.“

Народниятъ представител г. Домузчиевъ предлага: (Чете) „Къмъ чл. 1. Глобата по закона за събиране прѣките данъци се намалява отъ 10% и 20% на 5% и 10% за закъснѣлите данъци“.

Народниятъ представител г. Лазарь Станевъ предлага: (Чете) „Чл. 1. Спиратъ се екзекуциите и разпродажбите за данъци и задължения къмъ държавата, окръжието, общината, банките – държавни и частни, и частните кредитори на бедните селяни, работници и еснафи, които изкарватъ доходи колкото за прехраната си и личната си издръжка.

„Анулирватъ се на сѫщите всички стари данъци съвръхните и глобите върху тъхъ.“

„Анулирватъ се сѫщите всички видове глоби, наложени имъ по отдълните закони до днесъ.“

„Освобождаватъ се сѫщите отъ всички видове данъци и акции“.

Пристъпваме къмъ гласуване.

Които г. г. народни представители сѫ съгласни съ предложението на народния представител г. Лъкарски – да се измѣни втората алинея на чл. 1 въ тази редакция, която ви четохъ и съ която г. министърътъ на финансите не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието не приема.

Които г. г. народни представители сѫ съгласни съ предложението на народния представител г. Лъкарски – къмъ чл. 1 да се прибави нова алинея трета, съ която г. министърътъ на финансите не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието не приема.

Които г. г. народни представители сѫ съгласни съ предложението на народния представител г. Домузчиевъ, което прочетохъ и съ която г. министърътъ на финансите не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието не приема.

Които приематъ предложението на народния представител г. Лазарь Станевъ, съ която г. министърътъ на финансите сѫщо не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието не приема.

Които приематъ чл. 1 на законопроекта тъй, както се докладва отъ г. докладчика на комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

„Чл. 2. Опрощаватъ се тоже глобите за закъснение, наложени върху общинските данъци, налози, берии, такси и др., които, съгласно закона за измѣнение и допълнение чл. 108 отъ закона за градските общини и чл. 74 отъ закона за селските общини отъ 15 мартъ 1929 г. „Държавенъ вестникъ“ брой 282, се събиратъ съ глоби за закъснение, въз основа закона за събиране прѣките данъци, съ изключение на случаите, когато изброените данъци и такси сѫ дадени подъ наемъ.“

Забележка. Не се плаща сѫщо така предвидената въ чл. 73 отъ закона за данъка върху приходите на лицата и дружествата лихва до 25 януари 1932 г.“

Забележката се заличава, комисията приема нова алинея втора: (Чете) „Опрощаватъ се сѫщо така наложени глоби въз основа на чл. 79 отъ правилника за отбиване временната трудова повинност“.

Р. Василевъ (д. сг): И въ този членъ трѣбва да се гостави 1930/1931 г., т. е. да се опростятъ глобите за сѫщия срокъ, за който се опростиха въ чл. 1.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Иванъ Лъкарски.

И. Лъкарски (д. сг): Азъ питамъ г. докладчика: тия опрощавания на глобите за закъснѣли общински данъци, налози, берии, такси и др., за кои години ще бѫдатъ?

Р. Василевъ (д. сг): До 1930/1931 г. включително.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): До 1930/1931 г.

И. Лъкарски (д. сг): До какъвъ размѣръ на облога или на данъка нѣма да се плаща глоба?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Отъ текста на чл. 2 се вижда, че за всички размѣри нѣма да се плаща глоба. Общинските данъци сѫ обикновено малки.

И. Лъкарски (д. сг): Азъ съмъ, че общините не сѫ по-добре отъ държавата, затова не би трѣбвало да поставите общините въ по-лошо положение, отколкото държавата. И общините трѣбва да могатъ да събиратъ глоби отъ нѣкои недобросъвестни граждани, закъснѣли да си издължатъ общинските данъци, такси и берии. когато данъците надминаватъ известенъ размѣръ. Не трѣбва да опростите глобите за всички общински данъци и берии. Шомъ като поставите известни размѣри за дължимите на държавата данъци, надъ които размѣри се взема глоба, защо да не поставите сѫщите размѣри за общинските данъци и берии? Азъ съмъ, че общините сѫ много полезни, отколкото държавата, и затуй предлагамъ и за общинските данъци да предвидимъ сѫщите размѣри, надъ които ще се взема глоба.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! За общинските данъци не предвиждаме размѣри 5 и 10 хиляди лева, защото общинските данъци, такси и др. не достигатъ никога тия размѣри. Би трѣбвало за общинските данъци да предвидимъ други размѣри. Дължимите общински данъци сѫ винаги малки. Това сѫ били съображенията ни.

И. Лъкарски (д. сг): Има предприятия, които плащатъ надъ 10.000 л. общински данъци и такси. Има нѣкои тютюневи фирми и други предприятия въ София и другаде, които плащатъ само за водно или фирмено право надъ 10 хиляди лева годишно. Или пъкъ такси за каналь, боклуци и др.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Боклуци-парасъ нѣма въ тъкъвъ размѣръ, ис фирмово право плащатъ 10 хиляди лева.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Едриѣ ще плащатъ напълно.

И. Лъкарски (д. сг): Предлагамъ къмъ чл. 2 следната нова алинея: (Чете) „Опрошаването на глобите, за които се говори въ настоящия членъ, става за годините и въ размѣрите, предвидени въ чл. 1 на настоящия законъ“.

Министъръ С. Стефановъ: Приемамъ това предложение.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Фактически нѣма да има никакво опрощаване.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Съгласенъ съмъ съ това предложение.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Христо Манафовъ.

Х. Манафовъ (д): Г. г. народни представители! Известно ви е, че, съгласно закона за трудовата повинност, гражданинъ сѫ задълженъ ежедневно да отбиватъ 10-дневна временна трудова повинност. Въ закона за временната трудова повинност не сѫ предвидени никакви санкции за неотбиване временната трудова повинност, обаче въ правилника за приложението на закона за временната трудова повинност отъ 1923 г. чл. 79, се предвиди плащането на една глоба отъ онѣзи, които не си отбиватъ временната трудова повинност, въ троенъ размѣръ на онова, което е трѣбвало да платятъ.

Всички общински управление, отъ сѫществуващето на този правилникъ до днесъ, налагатъ на гражданинъ, които не сѫ си отбили временната трудова повинност, глоба въ троенъ размѣръ на онова, което е трѣбвало да заплатятъ за откупуване отъ временна трудова повинност. Глобата, предвидена въ този правилникъ, обаче, е една незаконна глоба, и затова една голъма част отъ гражданинъ отказватъ да я заплащатъ. Глобата, бидейки наказание, не може да бѫде наложена по другъ начинъ, освенъ чрезъ законъ. И общинските управление отъ редица години насамъ иматъ купища червени листове за събиране на тая глоба, но събиратъ много малко и то отъ онѣзи граждани, които пропускатъ да защищатъ своите интереси. Голъма част отъ гражданинъ, които не заплащатъ доброволно тая глоба, не могатъ да бѫдатъ заставени по никакъвъ начинъ да я заплатятъ сега, поради това, както казахъ въ началото, че тая глоба не се събира въз основа на единъ законъ. Но въпреки всичко, г-да, въ бюджетитъ на общин-

скитъ съвети съществува такъв параграфъ: приходъ отъ глоби на неявили се да отработятъ временната трудова повинност, макаръ по тоя параграфъ почти нищо да не се събира. И понеже общинитѣ предвиджатъ приходи отъ тая глоба, гражданинъ биватъ тормозени, разкарвани, общинските управлени ^{съм} принудени да връжчатъ на гражданинъ чеврени известия, които известия, за да бѫдатъ написани, общинитѣ наематъ персоналъ, държатъ се спесъци и т. н. И понеже въ края на краишата нищо не излиза отъ това, азъ правя предложение за оправдане на така наложената глоба въз основа на единъ правилникъ, защото тя не е законна глоба и, следователно, не може да бѫде събирана отъ гражданинъ.

Понеже и г. министъръ на финансите възприе това мое предложение, понеже го възприе и г. докладчикъ и го докладва азъ моля народното представителство да възприеме това мое предложение: да бѫдатъ оправдени наложенитѣ до влизането въ сила на настоящия законъ глоби, въз основа на чл. 79 отъ правилника за отбиване временната трудова повинност.

А. Капитановъ (з): И по желъзопътната повинност има глоби, които съм като тия за временната трудова повинност.

Н. Йаждаревъ (д, сг): Не е ли по-право да се каже, че тия глоби нѣма вече да се събиратъ, защото не може да се оправдава това, което не се дължи.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народния представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д, сг): Азъ моля да бѫдемъ много внимателни, когато на второ четене се правятъ предложения за оправдане на глоби, наложени по други закони или правилници. Не винаги трѣбва да бѫдатъ събирана глобите, които биватъ налагани, но гражданинъ трѣбва да отработятъ трудовата си повинност, която не съмъ отработили за 4-5 години, или пъкъ трѣбва да се откупятъ съпари, които ще отидатъ за благоустройствство на нашите селища. Ако оправдимъ тия глоби, всички недобросъвестни граждани, които съмъ манкирали, ще бѫдатъ освободени отъ това си задължение, а само бедните граждани, които съмъ си отработвали временната трудова повинност, защото нѣматъ пари, ще съмъ изпълнили своя дълъгъ къмъ общината и къмъ родината. Значи, на гражданинъ, които съмъ манкирали отъ това си задължение, защото съмъ съмѣти; че могатъ да платятъ глобите, които ще имъ се натрупатъ презъ 2-3 години, сега ще имъ бѫдатъ оправдени тия глоби. Ако бѫде прието такова предложение, ще изпаднемъ въ грѣшки, за които после ще съжаляваме. Мѣстото на такова предложение е при разглеждане на специалния законъ, кѫдето то може да бѫде по-добре обсѫдено. Нека това предложение се има предъ видъ, нека се вземе мнението на министъра на благоустройството, нека Министерството на благоустройството си каже думата, нека негови тѣхники проучатъ въпроса, и съ единъ специаленъ законопроектъ да се предложи съответното измѣнение на закона, а това предложение да не се приема при разглеждането на настоящия законопроектъ. На това предложение не му е тукъ мѣстото. Нека съ този законопроектъ, който цели преди всичко, както каза и г. министъръ на финансите, да се създаде възможностъ за събиране на трѣхъ данъци чрезъ облекчаване на данъкоплатците, да не правимъ измѣнения на други закони, безъ респективните министри да съмъ направили своя изучавания, защото можемъ да направимъ грѣшки.

Моля, г. министъръ на финансите да не се съгласява съ това предложение.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Както виждате, въ чл. 2 се оправдаватъ по сѫщите съображения глобите за закъснение, наложен върху общинските данъци. Азъ приемамъ предложението, което прави г. Лѣкарски, защото действително въ този членъ не съмъ посочени нито размѣрите на общинските данъци, нито годините, както това е направено въ чл. 1, макаръ че нѣма общински облагания въ тия размѣри. По глобите върху данъкъ-гради, отъ които общините се интересуватъ, тѣхните интереси съ запазени.

Колкото се отнася до новата алинея на чл. 2, азъ съмъ съгласенъ съ предложението на г. Ради Василевъ, да остане въпросътъ да се проучи и, ако се окаже наложително, да я приемемъ на трето четене.

Азъ моля да се гласува чл. 2 заедно съ предложението на г. Лѣкарски.

Х. Манафовъ (д): Азъ съмъ съгласенъ, въпросътъ за тази алинея да остане на трето четене.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Ще гласуваме.

Г. Лѣкарски предлага съмъ чл. 2 следъ забележката да се прибави нова алинея: (Чете) „Опрощаването на глобите, за които се говори въ настоящия членъ, става за годините и въ размѣрите, предвидени въ чл. 1 на настоящия законъ“.

Съ това предложение е съгласенъ г. министъръ на финансите.

Които приематъ тъй прочетеното предложение на г. Лѣкарски, моля, да вдигнатъ рѣка. Министърство, Събранието приема.

Които приематъ чл. 2, заедно съ току-що приетото предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Министърство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

Чл. 3. Опрощаването на глобите не спира принудителното събиране на закъснѣлите данъци, което събиране ще става на три пъти до 25 януари 1932 г., а именно: на 25 ноември и 25 декември 1931 г. и 25 януари 1932 г.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народния представител г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д, сг): Понеже има случаи, бирници съмъ тълкуватъ малко по-инчай, отколкото ние разбираме, азъ моля г. докладчика да даде едно пояснение. Ако до 25 януари данъкоплатецъ не плати цѣлия данъкъ, а плати, да кажемъ, половината, следъ 25 януари върху цѣлия ли данъкъ ще бѫде глобата или само върху частта, която остава да дължи? Нека се даде нуждното пояснение, за да не би въ последствие данъкоплатците да иматъ разправии съ бирници и да става нужда да се отива въ Административния съдъ.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Въ чл. 3 е предвидено, въпрѣки фаталния срокъ 25 януари 1932 г., принудителното събиране да става на три пъти именно по съображеннята, които изтъква г. Лѣкарски — да не се чака последната дата 25 януари, защото въ такъвъ случай нищо нѣма да постѫпи дотогава. Събирането ще стане на три пъти, и въ окрѣжните, които ще се издадатъ като пояснение, ще бѫде изрично казано това, че ако данъкоплатецъ до 25 януари плати 1/3 отъ данъка си, върху тази 1/3 нѣма да му се взема глоба. Отъ думите „на три пъти“ много ясно се разбира, че за всѣко едно плащане се оправдяватъ глобите за това плащане. Защото, ако нѣма тая редакция на чл. 3, ние ще трѣбва да чакаме до 24 януари вечерът, а това значи дотогава да нѣмаме никакви постѫпления. Мисълъта на закона е много ясна. Останалото, каквото се желае, ще се даде въ окрѣжното.

И. Лѣкарски (д, сг): Ако, напр., до 25 ноември не плати едната третина?

Министъръ С. Стефановъ: Екзекуцията следва върху тази третина.

И. Лѣкарски (д, сг): Но ако на 25 декември плати третината, ще му се събере ли глоба върху нея следъ 25 януари.

Министъръ С. Стефановъ: Екзекуцията ще следва само върху останалите третини, ако не ги плати до 25 януари, понеже е казано „на три пъти“.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 3 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Министърство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): (Чете)

Чл. 4. Платените глоби до влизането въ сила на настоящия законъ не се връщатъ.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народния представител г. Стефанъ Дойчиновъ.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Ако този законопроектъ бѣ дебатиранъ по принципъ — както знаете, ние го гласувахме на първо четене при уговорката, че всичко онова, което може да се каже по принципа на законопроекта, ще имаме свободата да го кажемъ при второто четене — азъ щѣхъ да направя една много

съществена и важна забележка. Отъ гледището на социалната справедливост, отъ гледището на правовия редъ и отъ гледището на голъбите държавни интереси и на морала на данъкоплатците, ние се обявяваме изцѣло противъ този законопроектъ. Но какво и да е: законопроектътъ се прие по принципъ и сега го гласуваме на второ четене; редъ е на последния чл. 4. Въ този членъ е казано, че всички събрани до днес глоби не се връщатъ.

Азъ разбирамъ съображенията, които сѫмъ продиктували този членъ. Тъ сѫмъ: да се запазятъ интересите на фиска, на държавната каса, като глобите, платени до влизането на закона въ сила, не се връщатъ на ония, които сѫмъ били глобени; за това, че поради съществуващата криза — която отъ друга страна е главниятъ мотивъ за създаването на този законъ — сѫмъ закъснѣли съ плащане на данъците си.

Г. г. народни представители! Когато се създава единъ законъ, първата и най-важна задача и длъжностъ на народното представителство е, изхождайки отъ обществената справедливостъ, да издава закони не за отдѣлни класи, не за отдѣлни личности, но да издава закони общи, задължителни за цѣлия народъ. Въ дадения случай се прави едно раздѣление: тия данъкоплатци, които сѫмъ имали разбирането, че тръбва да се подчиняватъ на законите, които сѫмъ изпълнили тѣзи закони, които сѫмъ се стремѣли навреме да внесатъ данъците си въ държавната каса, за да не я ощетяватъ, тѣзи хора днесъ се подлагатъ на едно щетяване, а ония данъкоплатци, които не сѫмъ били редовни, които не сѫмъ изпълнили наредбите на законите, днесъ получаватъ фактически една премия за това си неподчинение. Но ще ми се възрази: „Ние това го правимъ за бедните хора, това го правимъ поради кризата“.

Г. г. народни представители! Та нима мислите, че данъкоплатците, които сѫмъ закъснѣли и не сѫмъ си платили данъците сѫмъ само беднѣ? Има много бедни хора, които сѫмъ отдѣляни отъ залъка си и сѫмъ платили данъците си. Има дори бедни хора, които сѫмъ закъснѣли да платятъ данъка си на срока съ единъ денъ само и сѫмъ си платили и глобите. Азъ зная такива случаи, на които съмъ биля очевидецъ: точно на 25 вечерята изтича срокътъ за плащане на данъка безъ глоба, но човѣкътъ закъснѣлъ — било че е биля задържанъ не по своя вина, било по небрежностъ или неизвестие на постановленията на закона — и се явява да плати данъка си на 26. Нему безмилостно се казва: „Ще платите данъка съ 20% глоба“. Добре, плаща този човѣкъ 20% глоба. Съ какво щетяватъ той държавата? Данъка, които тръбва да внесе, той го внася само съ единъ денъ закъснение. Следователно, вредитъ, които причинява на държавата, като си плаща данъка съ закъснение единъ денъ, съ една седмица, съ единъ месецъ, не сѫмъ така голѣми, както вредитъ, причинен на държавата отъ онѣзи данъкоплатци, на които днесъ вие ще опростите глобите. Е добре, вършите ли вие справедливо дѣло, когато казвате: „На васъ, които щетихте държавата много малко, ще ви вземемъ глоба, а на васъ, които не платихте и досега, по едни или други съображения, ще ви простимъ глобите — на едни изцѣло, на други отчаста, на трети повече или по-малко“. Това е едно облагодетелстване, Г. г. народни представители, на една група данъкоплатци, които сѫмъ неизправни, а пъкъ е наказание за онѣзи, които сѫмъ се стремѣли да бѣдятъ изправни и сѫмъ причинили много малка вреда на държавата, като сѫмъ платили данъците си съ много малко закъснение. Може нѣко да възрази: „Има криза, която засѣга главно бедните хора“. Г. г. народни представители! Не виждамъ въ този законопроектъ текстъ, който да прави разлика между бедни и богати. Е добре, ще ми позволите да направя една аналогия. Какъ ще опредѣлите вие, кои данъкоплатци сѫмъ закъснѣли съ данъците си и кои сѫмъ причиниха за това? Едни, поради кризата, други, поради нѣмотия, трети, поради небрежностъ, която не ги извинява, четвърти умишлено, което тоже не ги извинява, пети, понеже сѫмъ заемали голѣмо обществено положение, понеже сѫмъ били голѣми хора, чорбаджии или лихвари, които сѫмъ искали да използватъ капитала си. Нѣма разграничение. Ония, които сѫмъ платили данъците си, но сѫмъ закъснѣли малко, не сѫмъ ли действували при сѫщите условия? Защо въ такъвъ случаи, Г. г. народни представители, вие нѣма да опростите глобите на ония, които сѫмъ били изправни, а на тия, които сѫмъ неизправни и до днесъ, ще ги опростите? Съ това вие ще внесете едно раздѣление въ душата на данъкоплатците.

Азъ сѫмъ тъкъмъ, Г. г. народни представители, че не бива по никакъ начинъ народното представителство да се хлъзне по този путь и да даде една премия на ония, които не сѫмъ си плащали данъците си, а ония, които сѫмъ ги платили съ малко закъснение, да бѣдятъ глобени и да понесатъ наказание, каквото по-малко заслужаватъ отъ ония, които сѫмъ

направили много по-голѣма щета на държавата, като съвсемъ не сѫмъ си платили данъците си досега. Както щете сметнете тѣзи 20%, било като глоба, било като превантивна мѣрка или като лихва, все пакъ на последните, заради тѣхната нередовностъ, правите едно благодеяние, а на онѣзи, които сѫмъ се стремѣли да бѣдятъ редовни, налагате наказание. Тая двойственостъ въ закона, г. г. народни представители, за честта и авторитета на българския Парламентъ, за вѣрата на българския народъ въ висшата справедливостъ на народното представителство, не бива да се остави даже по фискални съображения. Ако фискътъ ще понесе една щета, така да се каже, съ опрошаването на глобите, което се предлага сега, ще тръбва да опростите и онѣзи глоби, които сѫмъ платени и които сѫмъ сравнително много по-малко.

По тѣзи съображения правя следното предложение: чл. 4 да се премахне, като платените глоби се прихванатъ за дължимите данъци, за да имаме единъ законъ, който да почива на базата на социалната справедливостъ. Моля, г. министре, съгласете се на това предложение, въпрѣки, че съображението, което е продиктувало този чл. 4, изхожда отъ интересите на фиска.

Министъръ С. Стефановъ: До кога, до коя година на-
задъ?

С. Дойчиновъ (нац. л. о): За сѫщия периодъ и сѫщия размѣръ, г. министре.

Министъръ С. Стефановъ: Какъ за сѫщия периодъ?

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Отъ 1928 г.

Министъръ С. Стефановъ: Кажете какъ!

А. Буковъ (з): Ще тръбва да се уреди цѣло счетоводство. Това е невѣзмозно.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Азъ сѫмъ тъкъмъ, че този членъ е излишенъ.

А. Буковъ (з): Много си е на мястото.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народ-
ниятъ представител г. Василь Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Искаамъ да привлеча вниманието ви върху другъ единъ фактъ, който сѫщо прави нашите данъци несъбираеми и е една отъ причините за голѣмите недобори.

Вследствие на едно окрѫжно за тѣлкуване на закона за събиране на прѣките данъци, бирникътъ не може да приеме частично изплащане на дължимъ текущъ данъкъ, ако данъкоплатецътъ не е изплатилъ закъснѣлите си данъци, каквото и да сѫмъ тъкъ. Сѫщо така бирникътъ не приема частичното изплащане и на закъснѣлите данъци. Азъ зная случаи, при които двама адвокати, колеги въ Орѣхово, които дължеха по 7.000 и 8.000 л., единиятъ носише 4.000 л., другиятъ — 5.000 л. и искаха да си заплатятъ данъците. Измѣната имъ това окрѫжно и имъ казаха: „Или всичко, или нищо; ще считаме закъснѣлъ цѣлия Ви данъкъ и ще Ви наложимъ 20% глоба“. Тогава тѣ казаха: „Тъй ли? Добре“ — прибраха си паричките и си отидоха, а бирникътъ си остана съ окрѫжното и съ книжата.

Нѣкой отъ земедѣлците: Това може да се нареди съ наредба.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Това е окрѫжно за тѣлку-
ване на закона.

Г. министъръ тръбва или да внесе една бележка тукъ, или да нареди съ окрѫжно, че държавниятъ бирникъ е дълженъ да приеме, колкото и пари да му занесе данъ-
коплатецътъ и за която финансова година посочи, че ги
внася.

Н. Алексиевъ (з): А! Ще платите новите данъци, а ста-
ритѣ данъци?

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. Алексиевъ! Като Ви кажа
още нѣщо, и Вие ще се съгласите съ мене. — Данъкопла-
тецъ Х. дължи 1000 л. данъкъ за 1930 г., закъснѣлъ, тръбва
да плати 100 л. глоба на 26 октомврий. Обаче, той иска
да бѣдятъ редовенъ поне съ данъка за 1931 г., следъ като
е закъснѣлъ за другата, за която ще плати глоба, и казва:
„Ето ви за старата финансова година внасямъ 500 л., вна-
сямъ и цѣлия данъкъ за текущата година. За закъснѣлъ“

данъкъ имамъ вече глоба, нѣмамъ повече пари и не мога изведенъжъ да го платя, ще го плащамъ малко по-малко; затуй приемете 500 л. за закъснѣлия данъкъ, а текущия данъкъ, за да не закъснѣя и съ него, внасямъ изпѣло". Отговарятъ му: "Не може. Ще плащаши закъснѣлия данъкъ, и за текущия ще платиш глоба".

A. Капитановъ (з): Туй не е отъ 4 месеца, а е отъ 8 месеца.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Ако ще и отъ освобождението да е.

Може ли туй да се търпи повече? Не е ли сега време да се поправи съ една бележка или съ окръжно, ако г. министърът на финансите приеме ангажментъ предъ Парламента, че ще коригира това положение съ окръжно?

Министъръ С. Стефановъ: Въ смисъль?

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Въ смисъль, че бирникът е длъженъ да приема закъснѣли данъци, въ какъвто и размѣръ да му се предлагатъ, а текущиятъ той е длъженъ да приема винаги, за да не остава данъкоплатецъ въ закъснение. Защото веднъжъ закъснѣль единъ данъкоплатецъ, той вѣчно е закъснѣль и е глобяванъ; поне да не бѫде данъкоплатецъ глобяванъ и за текущия данъкъ.

Това е страшно, г-да, и азъ моля, г. министър на финансите да го поправи, било тукъ съ една бележка, било съ окръжно. Ако г. министърът направи декларация, че е съгласенъ да го направи съ наредба, азъ не правя предложение.

Председателствующий Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Въ комисията, когато се работи този законопроектъ, не се прибави последниятъ чл. 4 — може да е билъ прибавенъ въ последващите заседания — защото фактически нѣма нужда да се пише, че събраните глоби не се връщатъ. Ако не се пишеше, пакъ нѣмаше да се връщатъ. Обстоятелството, че се опрошаватъ глоби за данъци включително до 1930/1931 финансова година, какво значи, г. г. народни представители? Това значи, че тия глоби, които сѫ събрани за тия финансови години, сѫ вече минали като приходи по съответните бюджети и вие не можете по никой начинъ да искате повръщането на тѣзи суми, една част отъ които сѫ влѣзли като постъпления отъ данъци въ единъ бюджетъ, а друга част е влѣзла като постъпления отъ глоби въ другъ бюджетъ. Ние не можемъ да искаме по никой начинъ възвръщането на събраните глоби въ предшествуващи години, макаръ, че е вѣрно това, което каза г. докладчикътъ, че този законопроектъ е за тия, които сѫ недобросъѣстни.

Съ корекцията, която се направи въ чл. 1 отъ законопроекта, намали се размѣрътъ на облога, който се освобождава отъ глоба, а глобите на недобросъѣстните, които дължатъ данъкъ въ голъмъ размѣръ, не се опрошаватъ. Обаче малцина сѫ ония данъкоплатци, които не си плащатъ данъка поради недобросъѣстностъ; повече сѫ ония, които нѣматъ възможностъ, които нѣматъ срѣдства да платятъ, и законодателътъ справедливо имъ опрошава глобите. Колкото и да е желателно да се унифицира положението и на единъ и на други данъкоплатци, не бива, обаче, да се допуска връщането на глобите за изплатени стари данъци, които вече сѫ минали на приходъ по минали бюджети.

Председателствующий Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ разбирамъ смисъла на всички предложения, които се правятъ по чл. 4. Разбирамъ и смисъла на предложението, което прави г. Домузчиевъ — че бирниците не приемали сумитъ такъ, както сѫ предлагани отъ данъкоплатците. Но ние не трѣбва да забравяме, че се намираме предъ много аномалии въ сегашната ланъчна система. Ето защо, ние не можемъ съ този законопроектъ да премахнемъ всички тѣзи аномалии. Тѣхното уреждане ще бѫде предметъ на единъ законопроектъ, който ще последва скоро.

Колкото се отнася до предложението, да се врънемъ назадъ да опрошаваме глоби — това е невъзможно. Безъ единъ фаталенъ срокъ, ние не можемъ да поставимъ едно ограничение: до кога е редовно и отъ кога нататъкъ не е редовно.

Азъ моля да се приеме чл. 4 така, както се докладва, като декларирамъ, че всички предложения, които се направиха, ще бѫдатъ вземени предъ видъ при измѣнението на закона.

П. п. Ивановъ (з): Да се опростятъ глобите, внесени отъ 21 юни насамъ, а глобите, които не сѫ събрани до тази дата, да останатъ за тѣхна сметка. (Сочи говористътъ Смѣхъ)

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Азъ моля г. министра да се съгласи, да се опростятъ само глобите, платени за последната година.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Нѣма справедливостъ въ тази работа. Това е едно изтѣрпено наказание вечно.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Поне една относителна справедливостъ!

Председателствующий Н. Захариевъ: Има предложение отъ народния представител г. Стефанъ Дойчиновъ, чл. 4 да се измѣни така: (Чете) „Платените глоби се прихващатъ за дължимите данъци отъ началото на 1929 г.“

Съ това предложение г. министърътъ на финансите не е съгласенъ.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранietо не приема.

Които приематъ чл. 4 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранietо приема.

Съобщавамъ на г. г. народните представители, че е постъпило отъ Министерството на финансите законопроектъ за измѣнение и допълнение на закона за Българската народна банка. (Вж. прил. Т. I, № 3)

Този законопроектъ ще се раздаде на г. г. народните представители и ще се постави на дневенъ редъ.

Пристигнали къмъ точка трета отъ дневния редъ — докладъ на комисията по превѣрка на изборите.

Ще се докладва изборътъ въ Елховската избирателна околия.

Има думата докладчикътъ г. Иванъ Василевъ.

Докладчикъ И. Василевъ (з): Г. г. народни представители! За всички листи, които сѫ се състезавали въ Елховската избирателна околия, сѫ подадени 16.649 действителни бюллетини. Отъ тѣхъ за листата на коалицията: Български земедѣлъски народенъ съюзъ — „Врабча“, Демократическата партия, Български земедѣлъски съюзъ — Стара-Загора, Националлибералната партия и Радикалната партия, сѫ подадени 8.455 бюллетини; за листата на коалицията Демократически говоръ и Националлибералната партия — обединена сѫ подадени 4.497 бюллетини; за Работническата партия — 2.682, за Работническата социалдемократическа партия — 288; за Български земедѣлъски съюзъ, оранжевъ — 483.

При този резултатъ въ Елховската избирателна околия, кѫдето се избиратъ трима народни представители, изборниятъ дѣлителъ е 5.539. Съгласно чл. 120 отъ избирателния законъ, въ разпределението на мандатите следва да участвува само Народниятъ блокъ, който е получилъ 8.455 гласа. Всички останали партии не участвуватъ въ разпределението на мандатите, понеже не стигатъ дѣлителя.

Отъ листата на народния блокъ, провъзгласени сѫ за народни представители: Асенъ Буковъ, Стойчо Георгиевъ и Георги В. Стояновъ, а за допълнителни народни представители отъ сѫщата листа — Димитъръ Г. Мутафчиевъ и Христо Димитровъ.

Г. г. народни представители! По този изборъ сѫ подадени две контестации. Едната контестация е отъ г. Димитъръ п. Николовъ, кандидатъ отъ листата на лѣвия блокъ, до председателя на Народното събрание. Въ нея той се оплаква, че на 12 юни, когато пристигналъ въ Ямболъ, бѣлъ предупреденъ да не напушта града и да не отива по селата, и че вечерта на 12 юни, като тръгналъ за Каваклий, бѣлъ арестуванъ неговиятъ шофьоръ, за да не може да продължи пътуването си; въобще оплаква се, че бѣлъ възпрепятствува при пътуването си изъ Елховската околия — нѣщо, което ставаше навсъкѫде въ страната. Нѣкои особени данни не сѫ изнесени.

Другата контестация е подадена до прокурора при Ямболски окръженъ съдъ отъ Тодоръ Сѣбевъ, застѣнникъ на Народния блокъ. Оплаква се, че не бѣлъ допуснатъ до бюрото и че Стойко Атанасовъ, отъ с. Ташъ-тепе, донесъл единъ поясъ избирателни пликове, пълни съ говористки бюллетини, които въпоследствие се мѫчили да турятъ въ избирателната кутия.

Г. г. народни представители! Да се каже, че въ Елховската избирателна околия не е имало тероръ, машинации и изdevателства — би било пресилено. И въ тази околия, както навсякъде, е имало и машинации, и изdevателства, и тероръ; но по всичко изглежда, тъ не сѫ били отъ естество да промънятъ резултата отъ избора, или, по-право, не сѫ могли да промънятъ непоколебимата воля на избирателитѣ, които сѫ гласували за кандидатите на Народния блокъ.

При туй положение, комисията намира, че следва избрать въ Елховската избирателна околия да бѫде утвърденъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Асенъ Буковъ.

А. Буковъ (з): Г. г. народни представители! Може да се каже, че изборът за народни представители въ Елховската избирателна околия съставляга едно щастливо полузключение отъ изборитѣ въ другитѣ околии. Никой огь кандидатитѣ въ тази околия не може да поеме тази огъзворностъ, да каже, че тамъ не е имало тероръ, или пъкъ че е имало голъмъ тероръ. За забелязване е, обаче, едно, г-да, на което искамъ да обърна вниманието ви — че терорът въ този размѣръ, въ който той сѫществуваше тамъ, бѫше резултатъ не на мѣстнитѣ власти или на огъчълни кандидати, или на Словора, на трети или четвърти, но бѫше резултатъ, последица отъ минаването на г. проф. Петко Стайновъ, тогава министъръ на жълъзниците, и на г. Данайловъ, тогава министъръ на благоустройството. За забелязване е, че следъ като тѣзи лица минаха презъ околията, първото нѣщо бѫше единъ отъ моите агитатори да бѫде битъ, и второто — засилването на терора, въ смисълъ да се биятъ агитаторитѣ и да се интерниратъ въ Кавакли и въ Козлуджа. До тѣхното идване въ нашата околия, като изключение, нѣмаше абсолютно нищо, бѫше спокойно; дойдоха министъръ — и се наруши спокойствието въ Елховска околия.

Контестацията, която е направилъ Димитъръ п. Николовъ, азъ мисля, че тя не е толкова справедлива. Въ Елховска околия имаше свобода, но него го бѫше страхъ да ходи изъ околията. Особено съ свобода се ползуваха драгаритѣ отъ лъво — тъ си ходѣха съ автомобили. Но не мога да кажа, че въ тази околия положението бѫше такова, каквото въ съседнитѣ, кѫдето действително се во-

дѣше една война такава, каквато рѣдко съмъ виждалъ при други избори.

Моля, прочее, г-да, изборът въ Елховска избирателна околия да бѫде утвърденъ.

И. Лъкарски (д. сг): Не е върно, че министъръ сѫ инспирирали терора.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сѫ съгласни да утвърди изборът въ Елховска избирателна околия, така както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Министъство, Събранietо приема.

Има думата г. министъръ на вѫтрешнитѣ работи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г-да! Дневниятъ редъ на днешното заседание е изчерпанъ. Ще моля сега да се преустанови заседанието. За утрешното заседание предлагамъ следния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроекта за опрошаване глобитѣ за закъснение върху прѣкигъ данъци, данъка върху материалитѣ, отъ които се вари ракия и акциза на вино; 2. Първо четене законопроекта за допълнение закона за Българската народна банка — който ви се раздае;

3. Първо четене законопроекта за временни удържки върху заплатитѣ на държавнитѣ служители, на служителитѣ при изборнитѣ и при общесъснитѣ учреждения, както и върху пенсииитѣ за изслужено време за 1931/1932 финансова година, и

4. Провѣрка на изборитѣ.

И. Лъкарски (д. сг): Г. министре! Не сѫтате ли, че много прибързано се поставя на дневенъ редъ законопроектъ за намаление заплатитѣ на чиновници? Въпросътъ е много обширенъ и не може да се проучи за една нощъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сѫ съгласни да вдигнемъ сега заседанието и следващото заседание да бѫде утре, съ така предложение отъ г. министър дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Министъство, Събранietо приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. и 15 м.)

Подпредседателъ: **Н. ЗАХАРИЕВЪ**

ВАС. МАРИНОВЪ
Секретари:
Н. ГАВРИЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**